

ОБЩИНА ЯМБОЛ

**ПРОГРАМА
ЗА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ
2015-2020 г.**

Съдържание

1	Въведение	7
1.1	Основни характеристики на община Ямбол	7
1.2	Нормативно основание за изготвяне на Програмата	8
1.3	Методически подход при разработване на Програмата	8
1.4	Регионална система за управление на отпадъците в регион Ямбол.....	9
1.5	Обхват и цели на Програмата	10
1.6	Органи за разработване и приемане на програмата	11
2	Текущо състояние в управлението на отпадъците.....	12
2.1	Общински нормативни и програмни документи за управление на отпадъците	12
2.2	Данни за образувани отпадъци	12
2.3	Инфраструктура за управление на отпадъците	13
2.4	Съществуващи схеми за събиране, транспортиране и третиране на отпадъците	14
2.5	Финансиране на управлението на отпадъците	15
2.6	Административен капацитет за управление на отпадъците	15
2.7	Информирание на обществеността по въпроси относно управлението на отпадъците	17
3	SWOT-анализ.....	18
4	Цели и приоритети на Програмата	19
5	Мерки за постигане на целите	20
5.1	Предотвратяване образуването на отпадъци.....	21
5.2	Достигане на нормативно определените цели за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло	26
5.3	Постигане на нормативно определените цели за биоразградимите, в т.ч. за биоотпадъците	30
5.4	Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени строителни отпадъци.....	33
5.5	Управление и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци.....	36
5.6	Укрепване на административния капацитет	38
5.7	Информирание на обществеността.....	39
6	Наблюдение, контрол и оценка на изпълнението на Програмата за управление на отпадъците	40
7	План за действие	42

Списък на съкращенията

АОП	Агенция за обществени поръчки
ЕГО	Едрогабаритни отпадъци
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗУТ	Закон за устройството на територията
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИУГ	Излезли от употреба гуми
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
МБТ	Механично биологично третиране
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРО	Масово разпространени отпадъци
МС	Министерски съвет
НПУО	Национален план за управление на отпадъците
НСИ	Национален статистически институт
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ООп	Организации за оползотворяване на отпадъци от опаковки
ОП	Общинско предприятие
ОПОС	Оперативна програма "Околна среда"
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
РИОСВ	Регионални инспекции по опазване на околната среда и водите
РОП	Разширена отговорност на производителя
СМР	Строително-монтажни работи
ТБО	Такса битови отпадъци

Дефиниции

Битови отпадъци са „отпадъците от домакинствата” и „подобни на отпадъците от домакинствата” (това са отпадъците, образувани от домакинствата, и отпадъците, образувани от фирми и други организации, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, с изключение на производствените отпадъци и отпадъците от селското и горското стопанство).

Строителни отпадъци са отпадъците от строителство и разрушаване, съответстващи на кодовете отпадъци, посочени в глава 17 от Индекс към Решение 2000/532/ЕО на Комисията от 3 май 2000 г. за замяна на Решение 94/3/ЕО за установяване на списък на отпадъците в съответствие с член 1, буква "а)" от Директива 75/442/ЕИО на Съвета относно отпадъците и Решение 94/904/ЕО на Съвета за установяване на списък на опасните отпадъци в съответствие с член 1, параграф 4 от Директива 91/689/ЕИО на Съвета относно опасните отпадъци и следващите му изменения

Опасни отпадъци са отпадъците, които притежават едно или повече опасни свойства, посочени в Приложение № 3 към ЗУО.

Опасни отпадъци от домакинствата. Опасните отпадъци от домакинствата обхващат широка гама от материали, които могат да включват: газове бутилки; аерозоли, батерии, масла, бои, лакове и лепила, запалими течности (разредители, разтворители и др.), пестициди, почистващи вещества и препарати, флуоресцентни тръби, лекарства и други.

Биоразградими отпадъци са всички отпадъци, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно, като хранителни и растителни отпадъци, хартия, картон и други.

Биоотпадъци са биоразградими отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.

Масово разпространени отпадъци са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление.

Йерархия при управление на отпадъците – приоритетният ред, който компетентните органи по ЗУО и лицата, при чиято дейност се образуват и/или третират отпадъци, прилагат при управлението на отпадъците. Приоритетният ред при управление на отпадъците е предотвратяване, подготовка за повторна употреба, рециклиране, друго оползотворяване и обезвреждане.

Предотвратяване са, мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;
- вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и

- човешкото здраве; или
- съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите”.

Предотвратяването е хоризонтална мярка, която обхваща всички фази на потока от материали – добив, производство, разпространение и потребление.

Повторна употреба е „всяка дейност, посредством която продуктите или компонентите, които все още не са се превърнали в отпадъци, се използват отново за целта, за която са били предназначени”.

Оползотворяване е „всяка дейност, която има като основен резултат използването на отпадъка за полезна цел чрез замяна на други материали, които иначе биха били използвани за изпълнението на конкретна функция, или подготовката на отпадъка да изпълнява тази функция в производствено предприятие или в икономиката като цяло“. Определението на термина „оползотворяване“ е една от ключовите концепции на Закона за управление на отпадъците. „Оползотворяване“ и противоположният термин „обезвреждане“ заедно съставляват „третиране на отпадъците“. Всяко третиране на отпадъците може да е или дейност по оползотворяване, или дейност по обезвреждане. Нито една дейност не може да се определи едновременно като дейност по оползотворяване и обезвреждане. Накратко казано, действията по обезвреждане са предимно действия по управление на отпадъците, които целят освобождаване от отпадъците чрез депониране, докато основният резултат на дейности по оползотворяване е "отпадъкът да се използва за полезна цел“. Оползотворяването е разделено на три под-категории: подготовка за повторна употреба, рециклиране и друго материално оползотворяване.

Подготовка за повторна употреба са „дейностите по оползотворяване, представляващи проверка, почистване или ремонт, чрез които продуктите или компонентите на продукти, които са станали отпадък, се подготвят, така че да могат да бъдат използвани повторно без каквато и да е предварителна обработка”.

Основната разлика между "повторна употреба" и "подготовка за повторна употреба" е, че в първия случай материалът или предметът не е станал отпадък, докато в случаите на "подготовка за повторна употреба" въпросният материал е станал отпадък по смисъла на определението за отпадъци и след това чрез поправка се превръща отново в продукт, който се използва по предназначение. Примери за подготовка за повторна употреба са ремонт на велосипеди, мебели, перални машини, хладилници и други, от които притежателите им са се освободили като отпадък и впоследствие след ремонта са повторно използвани.

Рециклиране е „всяка дейност по оползотворяване, чрез която отпадъчните материали се преработват в продукти, материали или вещества за първоначалната им цел или за други цели. То включва преработването на органични материали, но не включва оползотворяване за получаване на енергия и преработване в материали, които ще се използват като горива или за насипни дейности.”

Друго оползотворяване - другите форми на оползотворяване не са споменати сред определенията, но са очертани в чл. 4 (1) от РДО, където след рециклиране се нареждат други форми на оползотворяване. „Друго оползотворяване“ е всяка дейност, която отговаря на определението за „оползотворяване“ съгласно РДО, но която не отговаря на специфичните изисквания за подготовка за повторна употреба или за рециклиране.

Примери за друго оползотворяване са: изгарянето или съвместното изгаряне, когато основното използване на отпадъците е като гориво или друг начин за получаване на енергия. Това е операция по управление на отпадъците с оползотворяване на енергията, класифицирана като R1 в приложение II към РДО респективно R1 в приложение 2 към § 1, т. 13 на ЗУО. Това контрастира с изгарянето на отпадъци, без оползотворяване на енергия, класифицирано като операция по обезвреждане D10 в приложение I към РДО, респективно D10 в приложение 1 към § 1, т. 11 на ЗУО. За определяне дали изгарянето в инсинератори, предназначени за изгаряне на твърди битови отпадъци трябва да бъде класифицирано като R1 или D10, в съответствие с критериите за енергийна ефективност, трябва да се използва като ориентир Ръководството на Комисията; насипни дейности, отговарящи на дефиницията за оползотворяване вж. § 1, т. 10 от ДР на ЗУО.

Обезвреждане е „всяка дейност, която не е оползотворяване, дори когато дейността има като вторична последица възстановяването на вещества или енергия”.

Депониране на отпадъци е метод, при който не се предвижда последващо третиране на отпадъците и представлява складиране на отпадъци за срок, по-дълъг от три години - за отпадъци, предназначени за оползотворяване, и една година - за отпадъци, предназначени за обезвреждане, по начин, който не представлява опасност за човешкото здраве и околната среда.

1 Въведение

Основни характеристики на община Ямбол

Община Ямбол е разположена в Горнотракийската низина по средното течение на р.Тунджа. Релефът е равнинен, а средната надморска височина е 100-150 м. Територията на общината обхваща 90 724 дка площ.

Общината се намира в Югоизточния район за планиране и е център на област Ямбол, състояща се от общините Ямбол, Тунджа, Елхово, Стралджа и Болярово. Общината граничи единствено с община Тунджа.

Община Ямбол се състои от едно населено място – гр. Ямбол, чието землище съвпада със землището на общината.

Населението на общината е 71 561 жители (НСИ, 31.12.2014 г.). През последните 10 години се очертава трайна тенденция към намаляване на населението (средно с около 10% годишно). Наблюдава се и характерната за цялата страна тенденция към застаряване на населението, като в края на 2014 г. населението в надтрудоспособна възраст е 22%, докато това в подтрудоспособна възраст е 16% от населението на общината.

Брутният вътрешен продукт на глава от населението е 6975 лв. (НСИ, 31.12.2014 г.). Преработващата промишленост има водещо място в икономическата структура на общината, основно представена от предприятия на хранително-вкусовата и леката промишленост. На второ място по значение е секторът търговия и ремонт. В общината се развиват основно микро- и малки предприятия, които съставляват над 97% от фирмите.

Нормативно основание за изготвяне на Програмата

Настоящата Програма за управление на отпадъците до 2020 г. на община Ямбол е изготвена на основание чл. 52 от Закона за управление на отпадъците. ЗУО изисква общините да разработват общински програми за управление на отпадъците, които да включват необходимите мерки за изпълнение на задълженията на общините, произтичащи от същия закон, да са разработени в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците (НПУО) и с времеви хоризонт, съвпадащ с периода на действие на НПУО.

Методически подход при разработване на Програмата

Програма е разработена, като са следвани насоките в *Методическите указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците*, издадени от Министерството на околната среда и водите през март 2015 г. и *Методологията за стратегическо планиране*, приета от МС през 2010 г.

Ключов елемент от Програмата е спазване на йерархията при управление на отпадъците, дефинирана в ЗУО:

При разработване на програмата бяха спазени всички изисквания на действащата нормативна уредба в сектор отпадъци, както и общоевропейските принципи при управление на отпадъците:

- ◆ *Предотвратяване* - образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно.
- ◆ *Разширена отговорност на производителя и замърсителят плаща* – лицата, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци или замърсяват околната среда или сегашните притежатели на отпадъците трябва да покрият пълните разходи за третиране на отпадъците и да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве.
- ◆ *Превантивност* – потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап.
- ◆ *Близост и самодостатъчност* – отпадъците трябва да бъдат обезвреждани възможно най-близо до мястото на тяхното образуване.
- ◆ *Участие на обществеността* – съответните заинтересовани страни и органи, както и широката общественост имат възможност да участват в обсъждането на плановете за управление на отпадъците и на програмите за предотвратяване на отпадъците, да правят предложения и да имат достъп до тях след разработването им.

В допълнение, при изготвяне на програмата са взети предвид и предвижданията на националните стратегически документи в областта на управление на отпадъците, вкл.:

- ◆ *Национален план за управление на отпадъците 2014–2020 г. и Националната програма за предотвратяване на отпадъците, като част от него,*
- ◆ *Национален стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010–2020 г.,*
- ◆ *Национален стратегически план за управление на строителните отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради за периода 2011-2020 г.*
- ◆ *Национален план за управление на утайките от ПСОВ до 2020 г.*
- ◆ *Оперативна програма „Околна среда 2014-2020“.*

Регионална система за управление на отпадъците в регион Ямбол

На 18.11.2010 г. е подписано Споразумение между общини Ямбол, Сливен, Нова Загора, Тунджа и Стралджа за създаване на Регионално сдружение за управление на отпадъците и сътрудничество при изграждането на система за регионално управление на отпадъците, отговаряща на националните и европейски нормативни изисквания.

Община Ямбол е водеща за региона и участва активно в процеса на учредяване на сдружението с другите общини от региона и създаване на междуобщинска структура за съвместна експлоатация на ново регионално депо, подготовка на проект за финансиране от ОПОС 2007-2013 и изпълнението на дейностите по одобрения проект

„Изграждане на регионална система за управление на отпадъците в регион Ямбол – първа фаза“.

С перспективата за въвеждане на регионална система за управление на отпадъците се налага преосмисляне на общинската политика и хармонизирането ѝ с регионалната. Новата общинска политика за управление на отпадъците налага координиране и активно участие в установяването и развитието на регионалната система за управление на отпадъците. Регионалната система осигури съоръжение за депониране на неопасни отпадъци, съоръжения за предварително сепариране на смесените битови отпадъци, за рециклиране на строителни и едрогабаритни отпадъци, за допълнително сортиране на разделно събрани отпадъци. Предвижда се регионалната система да заработи пълноценно от 2016 г. От този момент депонирането ще се решава на регионално ниво и общината ще насочи действията си към подобряване на управлението на отпадъците на територията на общината. Общината осигури и осъществи проект с европейско финансиране за техническа рекултивация на старото депо за битови отпадъци.

Обхват и цели на Програмата

Програмата за управление на отпадъците се отнася за територията на община Ямбол.

В обхвата на Програмата са включени всички отпадъци, за които общините имат частично или изцяло ангажименти съобразно ЗУО.

- битови отпадъци
- строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради
- опасни отпадъци – битови и строителни
- производствени отпадъци – утайки от ПСОВ

Програмата обхваща всички дейности, свързани с управлението на отпадъците, генерирани на територията на община Ямбол, и всички процеси от образуването на отпадъците до крайното им обезвреждане.

Програмата за управление на отпадъците на община Ямбол обхваща периода до 2020 г. и съответства на изискванията на ЗУО за съответствие на периода на действие на общинските програми за управление на отпадъците с периода на Националния план за управление на отпадъците.

Целта на Програмата е община Ямбол да очертае изпълними стратегии, за да подобри управлението на отпадъците и да предоставя качествени услуги на жителите и гостите на общината в съответствие с общоевропейската йерархия за отпадъците. Изпълнението на целите на Програмата ще подобри качеството на околната среда и благосъстоянието на жителите в община Ямбол. Програмата ще има принос и към изпълнение на регионалните цели за отпадъците в региона, както и на националните политики в областта на отпадъците.

За изготвяне на Програмата бяха извършени детайлни анализи на текущото състояние в управлението на отпадъците на територията на общината, въз основа на които са формулирани изводи и препоръки за управлението на отпадъците в средносрочен план. Отправни точки за определяне на целите и приоритетите в Програмата са извършените

анализи и поставените в националното законодателство количествени цели, които общините трябва да постигнат до 2020 г., които са:

- Рециклиране на битови отпадъци от хартия, картон, пластмаси, метали и стъкло
 - 2016 г. - мин. 25 % от общото им тегло
 - 2018 г. - мин. 40 % от общото им тегло
 - 2020 г. - мин. 50 % от общото им тегло
- Рециклиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци
 - 2016 г. - мин. 25 % от количеството битови биоотпадъци, образувани през 2014 г.
 - 2020 г. - мин. 50 % от количеството битови биоотпадъци, образувани през 2014 г.
- Отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата
 - 2020 г. - до 35 % от общото количество на същите образувани отпадъци през 1995 г.
- Повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на отпадъци от строителството и от разрушаване на сгради, включително при насипни дейности чрез заместване на други материали с отпадъци, като отговорност на Възложителите на строителни дейности, както следва:
 - до 1 януари 2016 г. - най-малко 35 на сто от общото тегло на отпадъците;
 - до 1 януари 2018 г. - най-малко 55 на сто от общото тегло на отпадъците;
 - до 1 януари 2020 г. - най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.

Програмата съдържа пет стратегически цели, в рамките на всяка от които са идентифицирани оперативни приоритети.

Стратегическа цел 1: Предотвратяване образуването на отпадъци

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци

Стратегическа цел 3: Намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци

Стратегическа цел 4: Укрепване на административния капацитет за управление на отпадъците

Стратегическа цел 5: Повишаване на приноса на обществеността в прилагане йерархията на управление на отпадъците

Органи за разработване и приемане на програмата

Програма за управление на отпадъците 2015-2020 г. на община Ямбол е разработена под ръководството на кмета на общината.

Програмата е приета с Решение **.../..... г.** от Общинския съвет на община Ямбол.

2 Текущо състояние в управлението на отпадъците

Съгласно Методическите указания на МОСВ за разработване на общински програми за управление на отпадъците, за целите на изготвяната програма бяха направени подробни анализи на текущото състояние в управлението на отпадъците на територията на община Ямбол. По-долу са представени ключовите констатации, изводи и препоръки от анализите. Подробните анализи на текущото състояние са представени в приложение към настоящата Програма.

Общински нормативни и програмни документи за управление на отпадъците

- Националното екологично законодателство по управление на отпадъците регламентира все по-широк кръг от права и задължения на местните власти относно управление на отпадъците и най-вече относно битовите отпадъци.
- Община Ямбол има традиции и опит в разработването на общински програмни документи по управление на отпадъците. След приемане на Националния план за управление на отпадъците до 2020 г. и одобрението от МОСВ на национални Методически указания за разработване на програми за управление на отпадъците, общината предприе действия и разработва нова Общинска програма за управление на отпадъците с което изпълнява важен ангажимент, произтичащ от ЗУО и изпълнява задължително условие за кандидатстване и безвъзмездно финансиране на бъдещи проекти на общината в тази област.
- Община Ямбол е разработила и одобрила нова Наредба за управление на отпадъците на територията на община Ямбол още през 2013 г. Наредбата съдържа основополагащи изисквания на ЗУО, които регулират добре обществените отношения в разглежданата област на територията на общината. Препоръчително е обаче Наредбата да се допълни в съответствие с препоръките, направени в анализа на общинската Наредба за управление на отпадъците.
- Националният план за управление на утайките до 2020 г. препоръчва регионален подход при управление на утайките от ПСОВ. При разработването на План за управление на утайките от бъдещата ПСОВ Ямбол е препоръчително да се анализират възможностите, посочени в Националният план за управление на утайките до 2020 г. и по-конкретно препоръките за управление на утайките, направени за териториалния обхват на РИОСВ Стара Загора, в който попада и община Ямбол.

Данни за образувани отпадъци

- Данните за количествата генерирани битови отпадъци в община Ямбол в периода 2012-2014 г. потвърждават направените прогнози за количествата генерирани битови отпадъци в проекта за изграждане на регионална система за управление на отпадъците в регион Ямбол.
- През 2014 г. спрямо 2012 г. нормата на натрупване за община Ямбол бележи ръст, но въпреки това остава с по-благоприятна стойност от средната за страната.
- Извършването актуално проучване за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци в рамките на общината ще има важно значение за прецизиране на количествата и последващото отчитане на изпълнението на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци и за

отклоняване на биоразградимите битови отпадъци от депата, както и за предпроектни проучвания за изграждане на инсталации за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци.

- Общината следва да планира и изпълни мерки за намаляване на депонираните и увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, за да изпълни целите за битовите отпадъци в съответствие със ЗУО и Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците.
- Препоръчително е община Ямбол да потърси възможности за увеличаване количествата на оползотворените и рециклирани строителни отпадъци от строителния отрасъл, например запълване и рекултивация на стари кариери и минни разработки, обратни насипи и др., както и да въведе разделно събиране от домакинствата на строителните отпадъци от малки ремонтни дейности, в резултат на което да се постигне намаляване на количествата на депонираните смесени битови отпадъци.

Инфраструктура за управление на отпадъците

- Община Ямбол е осигурила необходимите съдове за събиране и техника за транспортиране на смесените битови отпадъци до депо чрез външни изпълнители и е обхванала 100% населението в системите за организирано сметосъбиране.
- Общината е осигурила контейнери за разделно събиране на битовите отпадъци от опаковки чрез поставяне на съдове за разделно събиране от „Екобулпак“ АД до 18.09.2020 година.
- Община Ямбол е осигурила съдове за изхвърляне на разделно събраните пепел и сгурия.
- На територията на град Ямбол са осигурени съдове за изхвърляне на разделно събраните отпадъци от НУБА и ИУЕЕО.
- Община Ямбол като водеща община в РСУО Ямбол подготви проект и получи безвъзмездно европейско финансиране за изграждане на ново регионално депо за битови отпадъци, отговарящо на най-високите екологични стандарти. Изграждащата се клетка е с приблизителен капацитет до 2025 г. и в рамките на настоящата Програма не са необходими мерки за изграждане на друго такова съоръжение. На територията на депото е отреден терен и за клетка № 2.
- Успоредно с изграждането на новото депо община Ямбол предприе необходимите мерки за осигуряване на инсталация за предварително третиране (сепариране) на битовите отпадъци от всички общини от РСУО преди депонирането им, с което отговаря на високите европейски стандарти за управление на отпадъците и изискванията на националното законодателство. Инсталацията ще се използва и за сортиране и предаване за рециклиране и оползотворяване на разделно събраните отпадъци от опаковки от всички общини от РСУО.
- На територията на общината и на другите общини от РСУО Ямбол не е изградена инсталация за оползотворяване и рециклиране на биоразградими битови отпадъци, в т.ч. и на биоотпадъци, каквато е ситуацията в голяма част от общините в страната.

- Общината изгражда площадка за разделно събиране и временно съхранение на строителни отпадъци от ремонтна дейност на домакинствата. Препоръчително е тези отпадъци да се оползотворяват за запръствяване на депото или за рекултивация на нарушени от добивни дейности терени на територията на или в близост до общината. Целесъобразно е също общината заедно с други съседни общини да проучат възможностите за рециклиране и/или оползотворяване на отпадъците от строителство и разрушаване в регионален аспект.
- Град Ямбол има подготвен проект, но все още не е изградена ПСОВ, която се очаква да се построи през новия програмен период 2014-2020г. с финансови средства от еврофондовете. В рамките на подготовения проект е разработен план за управление на утайките от ПСОВ-Ямбол, който е препоръчително да се актуализира в съответствие с предвижданията на Националния стратегически план за управление на утайките от ПСОВ до 2020 г.

Съществуващи схеми за събиране, транспортиране и третиране на отпадъците

- На територията на община Ямбол действа добре организирана схема за събиране и транспортиране на смесените битови отпадъци от домакинствата и от бизнеса, като системата се прилага за цялата територия и обхваща цялото население на общината.
- Община Ямбол е сключила договори с организации за оползотворяване и с лица с разрешителни по ЗУО за прилагане на схеми за разделно събиране и предаване за оползотворяване на всичките шест вида масово разпространени отпадъци съобразно принципа „разширена отговорност на производителя“.
- Във връзка със задължението на общината да постигне нормативно определени цели за рециклиране на битови отпадъци от хартия, картон, пластмаси, метали и стъкло в периода на Програмата, е необходимо да се обхванат всички потоци от този вид отпадъци. На територията на община Ямбол функционират частни пунктове/площадки за предаване на подлежащи на рециклиране битови отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали, но общината не получава данни за количествата отпадъци, които се приемат и се предават за рециклиране от тези пунктове. В тази връзка е необходимо община Ямбол да определи изискванията за функциониране на тези площадки и задължение за представяне в общината на годишен отчет за събраните и предадените за рециклиране количества.
- Община Ямбол е възложила с договори на външни изпълнители събиране на едрогабаритни отпадъци и опасни отпадъци от бита, но все още е осигурила площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата. Общината е инициирала процедура по отреждане и изграждането на площадка за разделно предаване и временно съхраняване на строителни отпадъци от ремонтна дейност на домакинствата.
- Осигурено е предварително сортиране на постъпващите смесени битови отпадъци за отделяне на оползотворими компоненти от общия поток на отпадъците преди депониране.
- Община Ямбол не е въвела схема за разделно събиране, предварително сепариране и оползотворяване на биоотпадъците. Общината е предприела начални действия за осигуряване на инфраструктура за сепариране и оползотворяване на биоотпадъците, чието функциониране ще се осъществява в рамките на регионалната система за управление на отпадъците, и поэтапно въвеждане на разделно събиране на биоотпадъци на територията на общината.

Финансиране на управлението на отпадъците

- Община Ямбол осъществява последователна политика за по-пълно прилагане на принципа „замърсителят плаща“ при предоставяне на услугите за събиране и транспортиране на смесените битови отпадъци. Общината е осигурила възможност физическите и юридическите лица да заплащат такса битови отпадъци на база количество чрез заявяване на годишна база на брой съдове и честота на събиране.
- Структурата на приходите от такса битови отпадъци показва, че в община Ямбол приходите от ТБО от домакинствата са повече от тези от юридическите лица. Таксата е поносима за домакинствата в общината. Събираемостта на ТБО е висока.
- В структурата на разходите за управление на отпадъците най-висок дял имат разходите за почистване на териториите за обществено ползване, следвани от тези за събиране и транспортиране на битовите отпадъци.
- В последните три години от анализирания период общината успява да покрие всички разходи за управление на отпадъците с приходите от такса битови отпадъци. Тъй като за постигане на нормативно определените цели за отпадъците и изпълнение на мерките до 2020 г. общината ще се нуждае от сериозни инвестиции, необходимо е общината внимателно да анализира ежегодно нивото на такса битови отпадъци и евентуална необходимост от промяната ѝ, както и да оптимизира разходите за почистване на териториите за обществено ползване.
- Община Ямбол се възползва от възможностите за безвъзмездно финансиране на проекти в областта на отпадъците от държавни и европейски източници и в резултат на осигурено финансиране от ОП „Околна среда“ 2007-2013 г. общината в партньорство с другите общини членки на РСУО Ямбол изгражда регионална система за управление на отпадъците.

Административен капацитет за управление на отпадъците

- Възложените с нормативната уредба правомощия на кмета на общината във връзка с управление на отпадъците са обезпечени в голяма степен с функции на звената в общинската администрация в община Ямбол. Основните функции са възложени на Дирекция „Общинска собственост и икономически дейности“ (ОСИД), като за определени дейности функции имат и други структурни звена. Няма дублиране на функции на вътрешните звена, които подпомагат изпълнението на правомощията на кмета относно управление на отпадъците. За оптимизиране на управлението на отпадъците общината е възложила изпълнението на някои функции относно предоставяне на услугите на външни организации, като за тези дейности специализираната администрация осъществява контролни функции.
- Липсват функции относно биоразградимите и биоотпадъците, тъй като общината все още не е въвела схема за разделно събиране и оползотворяване на този вид отпадъци. Не са разписани и отговорностите на звена в общинската администрация за събиране и анализ на данни за управлението на отпадъците. Необходимо е в устройствения правилник, в друг вътрешен документ или в длъжностните характеристики да се възложат съответни отговорности за изпълнение на тези функции.

- Изпълнението на възложените функции е на много добро равнище. Община Ямбол разполага с достатъчно служители с подходяща квалификация за управление на отпадъците. В количествено отношение персоналът за управление на отпадъците в община Ямбол е достатъчен, но за изпълнение в пълен обхват на отговорностите и повишаване на ефективността на контролната дейност ще е необходим допълнителен персонал във връзка с идентифицираните потребности от въвеждане на интегрирана система за отпадъците, изграждане на инфраструктура за третиране на отпадъците, контрол по експлоатацията на новоизградената инфраструктура, координация в рамките на регионалната система за отпадъци и други.
- Община Ямбол осъществява целенасочени действия за непрекъснато повишаване на квалификацията на служителите в общинската администрация, включително на служителите с функции по управление на отпадъците, като осигурява участие на общинските експерти в обучение по общи и специализирани теми.
- Наличната информация относно отпадъците в община Ямбол е организирана по начин, който не позволява автоматизирано събиране и обработка на всички данни, необходими за управление на отпадъците в общината. Липсва интегрирана автоматизирана информационна система за всички потоци битови отпадъци, в т.ч. събираните и предаваните за оползотворяване и рециклиране битови отпадъци от пунктове за вторични суровини, сепариращи и сортиращи инсталации, ИУЕЕО, НУБА и др. потоци битови отпадъци. Необходимо е да се изгради такава система, да се регламентират отговорности за управление на информационната система в Устройствения правилник за организацията и дейността на общинска администрация или в друг вътрешен документ, както и да се обезпечи функционирането ѝ чрез осигуряване на допълнителен персонал. Мерките в тази посока са изключително важни за доказване от страна на общината на изпълнението на целите за рециклиране на отпадъците - и съответно освобождаването ѝ от заплащане на отчисления за депониране по ЗУО.
- Липсва практика за набиране на качествена информация за управление на отпадъците чрез регулярни проучвания сред населението и бизнеса за отчитане на удовлетвореността от услугите и открояване на проблемите пред заинтересованите лица, както и за набирането на предложения и коментари относно подобряване на системите за събиране, транспортиране и третиране на отпадъците.

Информирание на обществеността по въпроси относно управлението на отпадъците

- В община Ямбол съществува установена практика за консултации с обществеността при изготвяне на стратегически и програмни документи и проекти на общински наредби, включително в сектор отпадъци.
- Община Ямбол изпълнява посоченото в ЗУО задължение на кмета на общината да информира обществеността чрез интернет страницата на общината, както и по друг подходящ начин, относно изпълнение на възложените му правомощия. Общинската администрация публикува на сайта на общината актуална информация, вкл. общински наредби, стратегии и изпълнявани проекти относно отпадъците, графици за събиране и транспортиране на смесени битови отпадъци, фирмите и местата за разделно събиране на шестте вида масово

разпространени отпадъци, предложения за инвестиционни намерения, решения по ОВОС и друга актуална информация. На интернет страницата на общината е обособена тематична секция „Екология“, което е много добър подход, тъй като улеснява достъпа на потребителите до информация, а и дава възможност общината да публикува както актуална информация за отпадъците, така и информационни и разяснителни материали за предотвратяване и за разделно събиране на отпадъци.

- Дейностите за изграждане на информирано поведение, екологосъобразни навици в ежедневието и на работното място и повишаване на участието на населението и бизнеса в управлението на отпадъците на територията на общината са на незадоволително ниво. Общината разчита изцяло на организациите и фирмите, с които е сключила договори за разделно събиране на масово разпространени отпадъци, за провеждане на информационни кампании, но не осъществява мониторинг и контрол върху изпълнението на информационните дейности по договорите. Необходимо е община Ямбол да планира целенасочени действия за повишаване на общественото съзнание за нуждата и ползите от намаляване на образуваните отпадъци и за стимулиране на участието на домакинствата и фирмите в системите за разделно събиране на битовите и строителните отпадъци.

3 SWOT-анализ

Силни страни
■ Общината се състои от едно населено място, което улеснява управлението на отпадъците.■ В общинската система за събиране и транспортиране на смесените битови отпадъци е обхванато 100% от населението на общината и е осигурена необходимата инфраструктура.■ Общината е заложила основите на въвеждане на регионална система за управление на отпадъците съобразно йерархията и принципите при управление на отпадъците в партньорство с останалите общини членки на РСУО.■ Общината е изградила устойчива практика за привличане на заинтересованите страни в политиките на общината чрез провеждане на обществени обсъждания.■ Налице е продължителна практика за управление на отпадъци от опаковки в сътрудничество с организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки.
Слаби страни
■ Не е осигурена инфраструктура за разделно събиране и оползотворяване на биоразградимите и биоотпадъците.■ Незадоволително ниво на информационно осигуряване на процесите, свързани с управление на отпадъците.■ Липса на целенасочени мерки и стимули, които да допринесат за предотвратяване образуването на отпадъци.
Възможности
■ Използване на финансовите инструменти на ЕС и други програми за решаване на проблемите, свързани с ефективното управление на отпадъците, в т.ч. биоотпадъците.■ Наличен финансов ресурс за финансиране и съфинансиране на проекти за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци и за провеждане на регулярни информационни и образователни кампании за населението.
Заплахи
■ Преминването към нови схеми за определяне на такса битови отпадъци на национално ниво, което може да доведе до значителна промяна на такса битови отпадъци за населението.

4 Цели и приоритети на Програмата

Отправна точка за определяне на стратегическите цели на Програмата за управление на отпадъците на община Ямбол за периода до 2020 г. са йерархията при управление на отпадъците и целите на националната политика за управление на отпадъците и ефективно използване на ресурсите, респ. предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г. В съответствие с това са идентифицирани пет стратегически цели на общинската програма. За постигане на всяка стратегическа цел са определени приоритети (оперативни цели) и мерки въз основа на направените изводи от анализа на текущото състояние и SWOT анализа.

Цел 1: Предотвратяване образуването на отпадъци

- Нормата на натрупване на битови отпадъци в общината нараства с по-бавни темпове от нарастването на brutния вътрешен продукт.

Цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени битови отпадъци

- Достигане на нормативно определените цели за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло.
- Постигане на нормативно определените цели за биоразградимите, в т.ч. за биоотпадъците.
- Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени строителни отпадъци от строителните дейности.

Цел 3: Намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци

- Остатъчните битови отпадъци се обезвреждат съобразно нормативните изисквания през целия период на Програмата.

Цел 4: Укрепване на административния капацитет за управление на отпадъците в общината

- Осигуряване на общински нормативни и вътрешно-ведомствени документи, които гарантират законосъобразно и ефикасно изпълнение на дейностите с отпадъци.
- Информационно осигуряване на управлението на отпадъците.
- Обезпечаване на системите за управление на отпадъците в общината с достатъчно на брой квалифициран персонал.

Цел 5: Повишаване на приноса на обществеността в прилагане йерархията на управление на отпадъците

- Насърчаване на активно участие на населението и бизнеса в управлението на битови отпадъци съобразно йерархията за управление на отпадъците.

5 Мерки за постигане на целите

За изпълнението на стратегическите цели са идентифицирани пакет от мерки, тематично обособени в подпрограми за постигане на всяка от стратегическите цели, съобразно препоръките в Методическите указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците, издадени през март 2015 г. от МОСВ. В съответствие с този подход, мерките са обособени в 7 подпрограми.

По-долу са представени накратко ключови изисквания и основни съображения за идентифицираните мерки във всяка подпрограма и очакваните резултати от изпълнението им. Някои мерки имат т.нар. хоризонтален характер, т.е. допринасят за постигането не само на целите, към които се отнасят, а и за постигането на други оперативни и стратегически цели.

В Плана за действие в Програмата са представени подробно мерките в табличен вид във формат съгласно указанията за разработване на план за действие на Методологията за стратегическо планиране в Република България, разработена от Съвета за административна реформа към Министерски съвет (2010 г.).

Изготвен е индикативен бюджет съобразно включените в Програмата мерки. За една част от мерките не е посочен бюджет, тъй като те ще се финансират както и досега в рамките на обичайния бюджет на общината за съответната бюджетна година. Това основно са меки, неинвестиционни мерки, свързани с развитие и укрепване на административния капацитет за управление на отпадъците. Друга част от мерките са индикативни и остойностени на базата на информация за изпълнението на сходни дейности и експертни допускания, като окончателните стойности за съответните дейности ще се уточнят при съответните предпроектни проучвания и разработване на проектите. Приблизителната стойност на Програмата за управление на отпадъците съобразно този подход е представена в следващата таблица.

Стратегическа цел	Подпрограма	Стойност (лв.)
СЦ 1	1. Предотвратяване образуването на отпадъци	91 000
СЦ 2	2. Достигане на нормативно определените цели за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло	30 000
	3. Постигане на нормативно определените цели за биоразградимите, в т.ч. за биоотпадъците	3 510 000
	4. Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени строителни отпадъци	55 000
СЦ 3	5. Намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци	1 758 000
СЦ 4	6. Укрепване на административния капацитет за управление на отпадъците	62 000
СЦ 5	7. Повишаване на приноса на обществеността в прилагане йерархията на управление на отпадъците	24 000
	Общо:	5 530 000

Предотвратяване образуването на отпадъци

ЗУО изисква кметовете на общини да разработят и изпълняват програма за управление на отпадъците за територията на съответната община, съответстваща на структурата и съдържанието на Националния план за управление на отпадъците. Неразделна част от НПУО 2014-2020 г. е първата Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъци, разработена съгласно изискванията на ЗУО. Съгласно изискването за съответствие на структура и съдържание, общинските програми за управление на отпадъците също трябва да съдържат програма за предотвратяване образуването на отпадъци.

Именно в изпълнение на това изискване на ЗУО община Ямбол разработи настоящата Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци (ППОО) като неразделна част от Програмата за управление на отпадъците 2015-2020 г. на общината. Общината досега не е планирала и изпълнявала целенасочени мерки за предотвратяване образуването на отпадъци. Настоящата програма за предотвратяване образуването на отпадъци е първата такава програма на община Ямбол, в която се предвиждат конкретни взаимнообвързани мерки.

Предотвратяване образуването на отпадъци – определение и място в йерархията за управление на отпадъците

Предотвратяването на отпадъци стои най-високо в йерархията за управление на отпадъците.

В европейското и съответстващото българско законодателство дефиницията за предотвратяване образуването на отпадъци е:

“Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- *количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;*
- *вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве; или*
- *съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите”.*

Както показва дефиницията, предотвратяването може да бъде количествено и качествено. Чрез количественото предотвратяване се намалява количеството образувани отпадъци, а при качествено предотвратяване се намалява съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите. Двата вида предотвратяване са тясно свързани и не трябва да се разглеждат като независими, а по-скоро като взаимно допълващи се. Неправилно е да се смята, че ако отпадъкът или неговото третиране само по себе си няма вредно въздействие, то този отпадък не трябва да се предотвратява, тъй като по време на самото третиране на отпадъците се изразходват енергия, вода и други ресурси. Само в случай, че даден продукт не бъде произведен, то той не би се превърнал в отпадък, т.е. в случая на 100 % количествено предотвратяване няма да има нужда и от качествено предотвратяване. Тъй като обаче това е нереалистично, е ясно,

че за всеки продукт трябва да се прилагат и двата аспекта. Когато няма количествено предотвратяване, това не означава, че не трябва да има качествено и обратно.

Предотвратяването на образуването на отпадъци означава да не възникват отпадъци, да не се произвеждат продукти, които после да трябва да бъдат рециклирани или обезвреждани, да се планира така закупуването и потреблението на продукти, че да се изхвърлят възможно най-малко отпадъци вследствие на потреблението. Защото всяко третиране на вече възникнали отпадъци е свързано с известни натоварвания за околната среда, тъй като отпадъкът не изчезва, а само се променя като вещество. Дори и в най-добрия случай, когато отпадъците се оползотворяват, възникват натоварвания поради употребата на енергия и вода за производствения процес. Поради това най-адекватното противодействие на проблемите с отпадъците са действията преди образуването на отпадъци, а именно предотвратяването на образуването на отпадъци.

Едновременно с това, предотвратяването на отпадъците е и съществен принос към отдавна необходимия преход към ефективно използване на ресурсите. По-продължителното ползване на продуктите или пък многократната употреба на продукти, които обичайно се изхвърлят след единствена употреба, водят не само до намаляване на количеството отпадъци, но и до намалено използване на природните ресурси. Следователно изпълнението на мерките за предотвратяване на отпадъците допринася за постигане на европейските и националните цели за ефективно използване на ресурсите. Този преход обаче трябва да бъде направен така, че да не води до намаляване на благосъстоянието и на икономическия растеж. Тоест, не става въпрос за това да има конкуренция между екологичните и икономическите политики, а да се използва икономиката за постигане на екологичните изисквания. В този контекст мерките за предотвратяване или минимизиране образуването на отпадъците са от съществено значение за ограничаване изчерпването на първичните ресурси и климатичните промени.

Предотвратяването е хоризонтална мярка, която обхваща всички фази на жизнения цикъл на материала или продукта – добив, производство, разпространение и потребление. Колкото по-рано се реализират мерките по предотвратяване, толкова по-ефективни ще бъдат. В този смисъл мерки, предприети във фазата на дизайна и пред-дизайна, биха имали по-голям положителен ефект. Предотвратяване по време на дизайна означава да се предприемат мерки още във фазата на вземане на техническите решения при проектиране. Това включва не само еко-дизайн на продуктите, но и стратегическо развитие от гледна точка на икономически показатели, позиция на пазара, планиране на разходи и др., както и използване на технологии, изискващи по-малко материал, влагане на по-малко опасни субстанции, по-малко опаковки, по-рядко преместване и по-малко складиране. Предотвратяването на отпадъците може да включва и действия след като даден продукт е достигнал края на жизнения си цикъл – вместо да го изхвърля, потребителят може да помисли за варианти за неговата повторна употреба.

Ползи от предотвратяването на отпадъци

Екологичните ползи от предотвратяването на отпадъците включват спестяване на ценни природни ресурси и свързаното с това въздействие върху околната среда от извличането и преработката на тези ресурси, намаляване на количеството консумирана енергия и емисиите парникови газове, образувани вследствие събирането, транспортирането и третирането на отпадъците.

Икономическите ползи от намаляването на отпадъците са значими, тъй като то води до намаляване на разходите в общинския бюджет. Предвид все по-високите изисквания на европейското и националното законодателство в сектор отпадъци и задълженията на общините да постигнат определени количествени цели, разходите за управление на отпадъците отнемат значителен ресурс от бюджета на общината.

На индивидуално ниво, намаляването на отпадъците също носи икономически ползи, макар че в България все още те не могат да се оценят като съществени предвид факта, че таксата за битовите отпадъци масово не се определя на база на изхвърленото количество отпадък. Генерирането на по-малко отпадъци освобождава финансов ресурс на домакинствата за потенциално по-икономически продуктивни начинания – по-ниската и екологосъобразна консумация води до използване на по-малко финансови средства за закупуване на продукти, които се превръщат в отпадък.

Мерки за предотвратяване образуването на отпадъци

Община Ямбол ще прилага информационни, насърчителни и регулаторни мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци. В Приложение №4 към чл. 50, ал. 3, т. 2 на ЗУО са изброени 16 примерни мерки за предотвратяване на отпадъци. Няколко от тези мерки са относими към компетенциите на местните власти, респективно за община Ямбол, и ще бъдат приложени от общината.

Мерките за предотвратяване образуването на отпадъци са идентифицирани въз основа на анализ на мерките в Националната програма за предотвратяване на образуването на отпадъци, добрите практики, както и спецификата на община Ямбол от гледна точка на количество и морфологичен състав на отпадъците, демографски и социално-икономически характеристики.

1. Домашно компостиране

Домашното компостиране е една от предпочитаните и най-полezni от екологична гледна точка мерки за намаляване на биоразградимите отпадъци. Чрез него домакинствата могат да оползотворят голяма част от хранителните и градинските си отпадъци. По този начин се спестяват ресурси за събиране, транспортиране и оползотворяване на тези отпадъци и се намаляват вредните емисии парникови газове. Изследване, проведено за Европейската комисия, показва, че храната представлява 20-30% от емисиите на парникови газове, свързани с потреблението.

Община Ямбол ще проучи възможностите за прилагане на домашно компостиране с компостери в районите с еднофамилно застрояване и лични помощни стопанства. За целта общинската администрация ще проведе информационна кампания сред населението за ползите от домашното компостиране и техниките за компостиране, след което ще проведе допитване сред населението за нагласите за участие в общински проект за домашно компостиране. В зависимост от резултатите на допитването общината ще реши дали да организира безплатно раздаване на съдове за домашно компостиране на домакинства в квартали с ниско застрояване.

2. Провеждане на зелени обществени поръчки

В своето съобщение „Обществени поръчки за по-добра околна среда” (COM (2008) 400) Европейската комисия определя зелените обществени поръчки като процедура, чрез която публичните органи се стремят да получат продукти, услуги и строителни работи с намалено въздействие върху околната среда през целия им жизнен цикъл, вместо

продукти, услуги и строителни работи със същата основна функция, които иначе биха били предоставяни. В съобщението се препоръчва определяне на общи критерии за „зелените“ обществени поръчки, като по този начин се постигне прилагане на единен подход от страните членки, за да не се нарушава конкуренцията на пазара на Общността. Комисията разработи и критерии за различни стоки и услуги, които тя счита за най-подходящи при възлагане на обществени поръчки за тези стоки и услуги.

Според българското и европейското законодателство за обществени поръчки при възлагането им офертите може да се оценяват по два начина - или само на база най-ниска цена, или на база „икономически най-изгодна“ оферта, като при втория начин се вземат предвид и други критерии за възлагане, в допълнение на цената. Тъй като критерият „икономически най-изгодна оферта“ винаги се състои от два или повече подкритерия, те могат да включват екологични критерии.

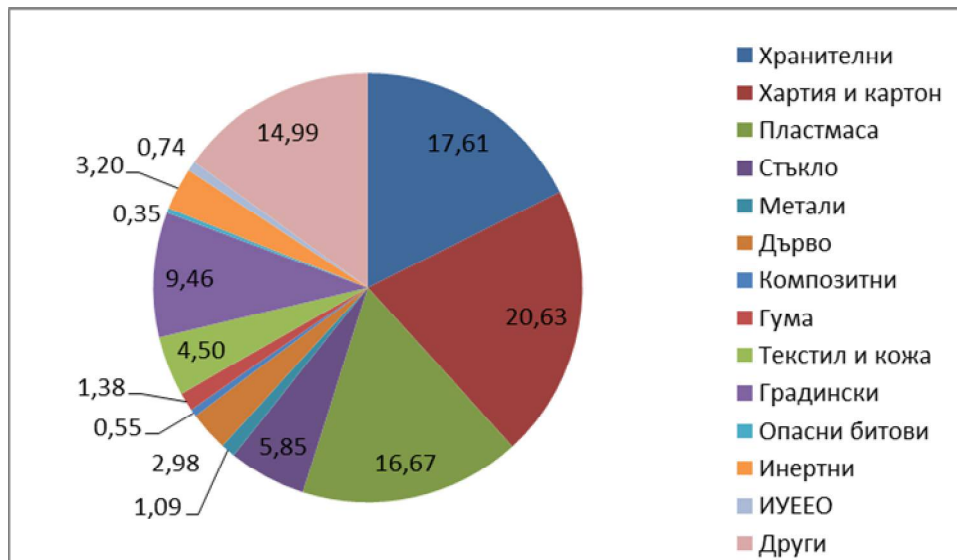
Поетапно при подготовка и провеждане на обществени поръчки, община Ямбол ще включва критерии за защита на околната среда и предотвратяване образуването на отпадъци. На етап подготовка на обществена поръчка общината ще изготвя ясни и точни технически спецификации, ще определя критерии за подбор съобразно насоките, посочени в Наръчника за обществени поръчки „Купувайте, като се съобразявате с околната среда“, публикуван от АОП, и в критериите, разработени от ЕК за различни стоки и услуги, и ще определя подходящи екологични критерии като база за сравнение на кандидатите.

Целта е в края на 2020 г. минимум 15% от проведените обществени поръчки от община Ямбол да са "зелени". Тъй като това изисква специфичен капацитет, с какъвто в момента общината не разполага, в Плана за действие за укрепване на административния капацитет се предвижда участие на служители от общинската администрация в специализирано обучение по темата за „зелени“ обществени поръчки.

3. Насърчаване на екологосъобразно поведение сред населението и бизнеса

Община Ямбол ще стимулира промени в поведението на населението и бизнеса чрез предоставяне на финансова и логистична подкрепа за полезни действия и граждански инициативи за предотвратяване на образуването на отпадъци. Общината ще предоставя информация и ще провежда целенасочени разяснителни кампании, насочена към широката общественост като цяло или към специфични групи потребители.

С оглед постигане на количествените цели за отпадъците, усилията на общината за предотвратяване на образуването на отпадъци ще са насочени към приоритетно намаляване на количествата отпадъци генерирани в големи количества и тези с най-голямо икономическо или екологично въздействие за общината. През 2015 г. община Ямбол възложи анализ на морфологичния състав на битовите отпадъци на територията на общината. Предварителните данни от анализа (на база един сезон) показват следните резултати за морфологичния състав на отпадъците в община Ямбол.

От данните се вижда, че с най-голям относителен дял са отпадъците от хартия и картон, хранителните отпадъци и отпадъците от пластмаса. Биоразградимите отпадъци са 55% от общо образуваните битови отпадъци, а биоотпадъците – 27%. Вследствие на биоразградимостта си хранителните отпадъци оказват силно въздействие върху околната среда, тъй като в процеса на биологично разграждане при депониране отделят топлина, биогаз и замърсители в инфилтратата. Изследване, проведено за Европейската комисия, показва, че храната формира 20-30% от емисиите на парникови газове, свързани с потреблението. Очевидна е необходимостта от по-голяма ангажираност на общината в посока формиране на потребителски навици и екологична култура чрез провеждане на обучение от детска възраст до редовни информационни кампании сред местното население с цел повишаване на екологичното съзнание на населението, насочени към разясняване на ролята на хората като потребители в намаляване на образуването на отпадъци и насърчаване на промяна в поведението им при покупката на стоки и продукти. Поради това, в периода на програмата общината ще се съсредоточи върху разпространение на информация, добри практики и техники за намаляване на отпадъците от опаковки и формиране на екологосъобразни консуматорски навици с оглед намаляване на хранителни отпадъци от домакинствата и обучение за правилно потребление и съхранение на хранителни продукти.

Тези мерки ще се съчетават с поэтапно разширяване на принципа „замърсителят плаща“ чрез определяне на такса битови отпадъци съобразно изхвърлените количества отпадъци.

Повторната употреба е един от най-ефективните начини за предотвратяване на отпадъците. Чрез тези действия се удължава жизнения цикъл на продуктите и това води до намаляване на отпадъците по цялата верига – производство, доставка и търговия. Община Ямбол ще насърчава повторна употреба и поправка на подходящи стоки, като за целта ще осигури логистична и финансова подкрепа на училищни и граждански инициативи на конкурсен принцип.

Достигане на нормативно определените цели за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло

Законът за управление на отпадъците постави изискване пред местните власти да достигнат поетапно до 2020 г. **рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло**¹ в следните количества:

- ♦ до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло
- ♦ до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло
- ♦ до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло.

Нормативната уредба дава възможност всяка община да постигне целта самостоятелно или заедно с други общини, в зависимост от решението на Общото събрание на съответното РСУО и наличната инфраструктура за третиране на отпадъците в общината и региона.

При изпълнението на целите за рециклиране на битовите отпадъци съответните общини се освобождават от заплащане на отчисления по чл.64 от ЗУО в размер на 50% от дължимата за съответната година сума. Освобождаването от заплащане е изключително важно и от социална гледна точка, тъй като заплатените суми за отчисления рефлектират в посока увеличение на таксата за битови отпадъци, т.е. при изпълнение на целите за рециклиране на битовите отпадъци от общината, тези разходи няма да се включват в такса битови отпадъци.²

В съответствие с тези изисквания една от оперативните цели на Програмата за управление на отпадъците е **община Ямбол да достигне нормативно определената цел за рециклиране на минимум 50% от общото тегло отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло до 2020 г.**

Текущите индикатори за проследяване на напредъка по постигане на оперативната цел са:

2016 г. - мин. 25% от общото тегло на отпадъците от хартия, картон, пластмаси, метали и стъкло са подготвени за повторна употреба и рециклиране;

2018 г. - мин. 40% от общото тегло на отпадъците от хартия, картон, пластмаси, метали и стъкло са подготвени за повторна употреба и рециклиране

На територията на община Ямбол вече се реализират някои важни мерки за разделно събиране и предаване за рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло.

Имайки предвид добрите практики, община Ямбол предприе действия и организира разделно събиране на отпадъците от опаковки от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали и допълнителното им сортиране чрез сключване на договор с организацията за

¹

² В тези потоци битови отпадъци се включват и отпадъците от опаковки от същите материали
Следва да се има предвид, че до 2020г. размерът на отчисленията за всеки тон депонирани битови отпадъци непрекъснато се увеличават, като през 2020г. достигат до 98лв./тон депонирани отпадъци

оползотворяване на отпадъци от опаковки „Екобулпак“ АД по схемата „разширена отговорност на производителя“. Автомобилите за събиране и извозване на разделно събраните отпадъци от опаковки са осигурени от организацията за оползотворяване на отпадъци от опаковки.

Общината е сключила договори за разделно събиране на територията на общината и предаване за рециклиране и с организации за оползотворяване на другите видове масово разпространени рециклируеми битови отпадъци (НУБА и ИУЕЕО), които потоци отпадъци също се отчитат за изпълнение на целите за рециклиране на битовите отпадъци. Необходимо е обаче тези организации да предоставят информация на общината, за да може тя да отчита и тези отпадъци за изпълнение на целите за рециклиране.

Общината е една от първите общини в страната, която извършва и предварително третиране на битовите отпадъци преди депониране, генерирани на територията на общината. С това общината изпълнява европейските и съответните национални нормативни изисквания, като с това допринася за осигуряване на допълнителни количества разделно събрани рециклируеми отпадъци и за постигане на целите за рециклиране на битовите отпадъци.

Във връзка с въвеждането в експлоатация на новото Регионално депо, на което петте общини от РСУО Ямбол ще транспортират битовите си отпадъци, възникна необходимостта от инсталация с капацитет, който да е достатъчен за третиране на битовите отпадъци на тези общини. Община Ямбол, на която РСУО е възложило дейностите, свързани с експлоатацията на депото, предприе своевременно действия за осигуряване на инсталация за предварително третиране чрез сепариране на отпадъците, постъпващи от всички общини, както и за допълнително сортиране на разделно събраните рециклируеми отпадъци. В тази връзка общината обяви процедура за избор на изпълнител, който да предостави посочените услуги чрез сепариране на отпадъците на инсталация - собственост на, или наета от избрания изпълнител, транспортиране и предаване на отсортираните при сепарирането отпадъци за последващо рециклиране и оползотворяване, както и транспортиране и предаване за обезвреждане на новото депо на останалите след сепарирането негодни за оползотворяване отпадъци. Поставено е условие капацитетът на инсталацията да е средногодишно 84 000 тона за периода до 2020 г.

Основните цели на предварителното третиране на битовите отпадъци чрез сепариране и допълнително сортиране, които си поставят община Ямбол и другите общини от РСУО Ямбол са:

- Постигане на по-високо ниво на управление на отпадъците в съответствие с йерархията на отпадъците.
- Подпомагане за изпълнение на целите на РСУО Ямбол по чл.31, ал.1, т.1 от ЗУО, свързани с подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло, в сроковете, посочени в §15 от преходните и заключителните разпоредби на закона.
- Спестяване на общините на финансови средства от отчисления (екотакси за депониране) по чл.64 от ЗУО.
- Удължаване на експлоатационния период на депото и спестяване на финансови средства на общините за ново депо, като се имат предвид предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г., че след 2020 г. на общините няма да се предоставят средства за изграждане на депа за отпадъци от

централни финансови източници в духа на европейските и националните политики за ефективно използване на ресурсите и платформата за „нулеви отпадъци“.

- Намаляване на количествата отпадъци, оставащи за обезвреждане, съответно намаляване на експлоатационните разходи за експлоатация на регионалното депо.

Освен сепариращата инсталация избраният изпълнител трябва да осигурява и цялото необходимо оборудване, необходимия екип от работници и служители, сервизно обслужване и поддръжка, както и цялостния мениджмънт на производствената дейност и да предоставя необходимата информация на общината.

Осигуряването на сепарираща инсталация и нейната професионална експлоатация е от ключово значение за управление на отпадъците от общината в съответствие с йерархията на отпадъците, тъй като рециклируемите отпадъци са с висок относителен дял в състава на генерираните битови отпадъци в община Ямбол.

Община Ямбол предприема действия и за осигуряване на общинска площадка за предаване от граждани и юридически лица на разделно събрани отпадъци от домакинства, в т.ч. отпадъци от пластмаса, метали и стъкло. Възможно е тази площадка да се използва и за предаване на разделно събрани отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло и при организирани от общината няколко пъти годишно целенасочени мероприятия за предаване на такива отпадъци от граждани и от фирми, организации и институции – администрации, училища и други. Така чрез доброволно участие както на гражданите, така и на юридически лица ще се намалят отпадъците, депонирани от общината и ще се увеличат предадените за рециклиране битови отпадъци. Възможно е мероприятията, организирани от общината, да са в рамките на информационни и образователни кампании по управление на отпадъците, като общината осигурява например събирането и извозването до общинската площадка на събраните отпадъци, като се учреди и награден фонд и др.

На територията на община Ямбол има и няколко площадки (пунктове за вторични суровини), за които РИОСВ Стара Загора е издала разрешителни и регистрационни документа за дейности с черни и цветни метали и други рециклируеми отпадъци, което предполага, че на тези площадки се предават разделно събрани битови отпадъци, но информация все още не се подава в общината, поради което този поток отпадъци не се отчита към настоящия момент и трябва в бъдеще да се обхване от информационната система за отпадъците от общината.

В новата общинска Наредба за управление на отпадъците са включени задълженията на всички търговски обекти, административни и други подобни обекти да събират разделно отпадъците си и да сключват договори за предаването им на лица с разрешителни за извършване на такава дейност. Съгласно ЗУО редът и условията за създаването и функционирането на системите за разделно събиране на рециклируемите отпадъците, в т.ч. и от производствени, стопански и административни обекти се определят както с наредбите към ЗУО за управление на МРО, така и с общинските наредби за управление на отпадъците. Ето защо е препоръчително общината да анализира изпълнението на тези задължения и да прецени въвеждане на критерии в кои случаи тези обекти да сключват договори за събиране и предаване на рециклируеми отпадъци и в кои случаи тези обекти да използват системите на цветните контейнери за разделно събиране, поставени по улиците на града.

Възложеният анализ от община Ямбол за определяне на актуалния морфологичен състав на битовите отпадъци има важно значение за прецизиране на количествата по

потоци битови отпадъци, вземане на важни управленски решения и отчитане на изпълнението на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци. Следва в края на периода на настоящата програма да се възложи отново проучване на морфологичния състав на отпадъците, тъй като нормативната уредба изисква тази дейност да се извършва от общините на всеки пет години, което пък от своя страна е едно от условията за освобождаване на общините от заплащане на отчисления по чл.64 от ЗУО при отчитане и изпълнение на целите за рециклируемите битови отпадъци.

Мерките, предвидени в настоящата подпрограма за увеличаване на количествата разделно събрани и рециклирани отпадъци от хартия и картон, пластмаса, метали и стъкло, са насочени към следните възможни начини за събирането и отчитането им:

- Разделно събрани отпадъци от опаковки от системите за разделно събиране, организирани от организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки, предадени за рециклиране, както и събрани и предадени за рециклиране отпадъци от НУБА и ИУЕЕО, събрани на територията на общината от организации за оползотворяване на съответните МРО.
- Предадени срещу заплащане битови отпадъци от населението и юридически лица в пунктове за изкупуване на вторични суровини или директно на рециклиращи предприятия.
- Отделени за рециклиране хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали от сепариращата инсталация за предварително третиране на смесени битови отпадъци.
- Предадени от населението и юридическите лица на общинската площадка за безвъзмездно предаване и временно съхраняване на разделно събрани рециклируеми битови отпадъци чрез индивидуални инициативи или в рамките на периодични кампании през годината, организирани от общината.

В тази подпрограма не са включени мерки, които имат пряка връзка с постигане на специфичните ѝ цели, но са тематично отнесени в други подпрограми в рамките на настоящата общинска Програма за управление на отпадъците до 2020 г., тъй като имат хоризонтален характер и допринасят за постигането на няколко стратегически и оперативни цели на програмата. Пряко отношение към постигане на специфичната цел на настоящата подпрограмата са мерките от другите подпрограми, свързани с:

- осъществяване на постоянни и широкообхватни информационните кампании за ползите от разделното събиране на отпадъците за населението на общината и насърчаване на населението и юридическите лица да събира разделно отпадъците;
- където е възможно определянето на ТБО по-пряко свързано с количествата изхвърлени отпадъци, но след въвеждане на методиката на национално ниво и влизане в сила на националните нормативни изисквания за определяне на ТБО по нов подход;
- внедряване в общината на интегрирана информационна система за отпадъците, чрез която ще се събират данни за отпадъците, вкл. за разделно събраните и за предадените за рециклиране отпадъци от хартия и картон, стъкло, пластмаса и метал, за проследяване на степента на постигане на целите и вземане на съответните управленски решения;
- организиране и подобряване на контрола от страна на общината за спазване на изискванията от задължените лица относно разделно събиране на битови

отпадъци и за спазване на задължението да предоставят информация на общината за разделно събраните рециклируеми отпадъци;

- обучителни мерки за поддържане и подобряване на капацитета на администрацията и контролиращите инспектори на общината;
- извършване на нови морфологични анализи след 5 години, съгласно изискванията на ЗУО.

Реализацията на мерките от настоящата подпрограма и релевантните мерки от други подпрограми на ПУО до 2020 г. на община Ямбол ще доведат до изпълнение на целите за рециклиране на битовите отпадъци от общината и с това ще допринесе за постигане на националните цели за ефективно използване на отпадъците като ресурси и опазване на околната среда в общината.

Постигане на нормативно определените цели за биоразградимите, в т.ч. за биоотпадъците

ЗУО въведе определения за категориите битови отпадъци, в т.ч.:

- **"Биоразградими"** са всички битови отпадъци, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно, като хранителни и растителни отпадъци, хартия, картон и други.
- **"Биоотпадъците"** са част от биоразградимите битови отпадъци, и по-конкретно отпадъците от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.

ЗУО постави пред общините конкретни и поетапни количествени цели за отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата за битови отпадъци в съответствие с европейското законодателство, а в края на 2013 г. с Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците за общините се въведоха национални цели и за разделно събиране и рециклиране и оползотворяване на биоотпадъците.

Цел за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци

Разпоредбите на ЗУО изискват до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г. Тази цел е в съответствие и произтича от изискванията на Директива 1999/31/ЕС относно депа за отпадъци. Намаляването на депонираните биоразградими отпадъци има пряко отношение към политиките за климатичните промени, тъй като води до намаляване на емисиите на парникови газове.

Цели за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъци

Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците задължава общините за всеки от регионите за управление на отпадъци по чл. 49, ал.9 от ЗУО заедно или поотделно да

постигат поетапно цели за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци:

- до 31 декември 2016 г. - не по-малко от 25 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.;

- до 31 декември 2020 г. - не по-малко от 50 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.; до 31 декември 2025 г. - не по-малко от 70 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.

Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците изисква биоотпадъците да се събират разделно и да се оползотворяват чрез дейностите, обозначени със следните кодове по Приложение № 2 към § 1, т. 13 от допълнителните разпоредби на ЗУО:

1 . R 3 – рециклиране/възстановяване на органични вещества, които не са използвани като разтворители (включително чрез компостиране и други процеси на биологична трансформация), и/или

2 . R 1 0 – обработване на земната повърхност, водещо до подобрения за земеделието и околната среда;

3. R 1 - използване на отпадъците предимно като гориво или друг начин за получаване на енергия (само в случаите на анаеробно разграждане на биоотпадъци).

Целите за биоотпадъците се считат за изпълнени от общините при условие, че биоотпадъците са събрани разделно при източника на образуване, транспортирани и предадени за оползотворяване. В допълнение Наредбата изисква кметовете на общини да осигурят цялото количество образувани биоотпадъци от поддържането на обществени площи, паркове и градини на територията на съответната община да се събират разделно и оползотворяват.

Биоотпадъците, преработени чрез домашно компостиране, се считат от законодателството за предотвратени отпадъци, което подпомага изпълнението на целите за намаляване на количествата депонирани биоразградими отпадъци, но не се отчитат за изпълнение на целите за биоотпадъците.

За да постигне целта относно управлението на биоразградимите отпадъци и биоотпадъците до 2020 г. община Ямбол разработи и ще изпълнява настоящата подпрограма като важна част от Програмата за управление на отпадъците от общината до 2020 г.

Важна предпоставка за значителното подобряване на управлението на биоразградимите, в т.ч. на биоотпадъците в общината и постигане на посочените цели са някои предприети мерки от общината:

- задълбочен анализ на отпадъците, осъществен за целите на подготовка на интегрирания проект на РСУО Ямбол и за разработване на настоящата програма за управление на отпадъците, в т.ч. по отношение на биоразградимите отпадъци;
- възложен е актуален морфологичен анализ на битовите отпадъци, който да даде точна информация за генерираните биоразградими битови отпадъци и биоотпадъци по отделни отпадъчни потоци;

- разработена и одобрена е Наредба за управление на отпадъците на община Ямбол, в която са въведени изисквания за управление на биоразградимите, в т.ч. на битовите биоотпадъци и са регламентирани задълженията на общината, на населението и на юридическите лица относно системите за разделно събиране на тези отпадъци.

Отпадъците от хартия и картон са биоразградими отпадъци и са с висок относителен дял в състава на отпадъците, генерирани на територията на Община Ямбол. Ето защо всички мерки за тяхното разделно събиране и предаване за рециклиране и оползотворяване ще има съществено значение за изпълнение на целта за намаляване на количествата депонирани биоразградими отпадъци. За изпълнение на тази цел от важно значение ще бъде и разделното събиране на зелените биоотпадъци и тяхното компостиране. Сравнително висок е относителният дял и на хранителните отпадъци, но тяхното разделно събиране на настоящия етап и за периода на програмата е необосновано тъй като за периода на програмата не се очаква да се въведе в експлоатация анаеробна инсталация за разделно събрани хранителни отпадъци както на територията на община Ямбол, така и в съседни териториално близко разположени региони. Ситуацията е аналогична в по-голямата част от общините в страната. Това означава, че за да изпълни общината националните цели за биоотпадъците, общината трябва да постигне преработване на преобладаваща част от генерираните на територията на общината „зелени“ отпадъци, за да компенсира липсата на технически възможности за оползотворяване на хранителните отпадъци.

Ключова предпоставка за изпълнение на целите за рециклиране на биоотпадъците от общината е предприемане на мерки за осигуряване на компостираща инсталация за зелените отпадъци, и разбира се – организиране от общината на система за тяхното разделно събиране, в т.ч. осигуряване на необходимите съдове и техника за извозване.

В настоящата подпрограмата не са отразени част от мерките, които имат пряка връзка с постигане на оперативните цели на подпрограмата, но са включени в други подпрограми на настоящата Програма, тъй като имат хоризонтален характер и допринасят за постигането на повече от една стратегическа цел. Пряко отношение към постигане на набелязаните цели на настоящата подпрограмата са мерките от други подпрограми, свързани с:

- осъществяване на периодични информационните кампании за предотвратяване на отпадъците и за насърчаване на населението и бизнеса да събира разделно отпадъците и за активно предоставяне на информация за битовите отпадъци;
- довършване от общината на проучването за морфологичния състав на битовите отпадъци и възлагане на такова през 2020 г. в съответствие с изискванията на нормативната уредба (на всеки 5 години);
- определяне на такса битови отпадъци, по-пряко свързано с количествата изхвърлени отпадъци, но след приемане на национална методика и влизане в сила на националните разпоредби за промени в начина на определяне на ТБО;
- внедряване в общината на интегрирана електронна информационна система за отпадъците, в т.ч. и модул за биоразградимите и отделно за биоотпадъците;
- събиране на информация и съставяне на отчети за изпълнение на целите за битовите отпадъци и представянето им пред компетентните органи;
- обучителни програми за поддържане и подобряване на капацитета на администрацията и контролиращите инспектори на общината;

- мерките, свързани с подобряване на оползотворяването и на рециклирането на битовите отпадъци от хартия и картон, включително и опаковки от същия материал, тъй като те са едновременно и биоразградими отпадъци и спомагат за изпълнението на целите за намаляване на количествата депонирани биоразградими отпадъци.

Осъществяването на подпрограмата ще има принос за изпълнение и на националните цели за биоразградимите отпадъци, както и целите за намаляване на парниковите газове в съответствие с Третия национален план по изменение на климата до 2020 г., тъй като изпълнението на мерките за биоразградимите отпадъци са едновременно и мерки за намаляване и предотвратяване на емисиите на метан от депата за битови отпадъци.

Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени строителни отпадъци

Отпадъците от строителството и разрушаването³ във висока степен подлежат на рециклиране и повторна употреба и от проблем за околната среда те могат да се превърнат в ценен ресурс. Ето защо според европейското законодателство до 2020 г. подготовката за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване следва да се увеличи най-малко до 70% от общото им тегло.

ЗУО определи поэтапно по години целите за България на национално ниво за рециклиране и друго оползотворяване, за да се достигне крайната цел, произтичаща от европейското законодателство, през 2020 г.:

- до 1 януари 2016 г. - най-малко 35 на сто от общото тегло на отпадъците
- до 1 януари 2018 г. - най-малко 55 на сто от общото тегло на отпадъците
- до 1 януари 2020 г. - най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.

Община Ямбол, както и другите общини в страната, имат следните отговорности, произтичащи от ЗУО и Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали:

- организиране на събирането, включително разделното, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата;
- когато общината е възложител на строителни дейности или на дейности по разрушаване на сгради, включително принудително премахване на строежи:
 - да разработва План за управление на строителните отпадъци като част от строителната документация за инвестиционния проект за издаване на разрешение за строеж;

³ "Отпадъци от строителство и разрушаване" са отпадъци, съответстващи на кодовете на отпадъци от група 17 от Приложение № 1 на Наредбата за класификация на отпадъците (минерални отпадъци, пластмаси, метал, хартия, изолационни материали, дърво, азбест, други опасни отпадъци и др.).

- да изпълни реално Плана за управление на отпадъците;
 - да влага в строежите определен процент материали от рециклирани строителни отпадъци или материално оползотворяване в обратни насипи;
 - да осигури селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове строителни отпадъци в минимални количества
- да одобрява плана за управление на строителните отпадъци на инвестиционни проекти на територията на общината като част от документацията за разрешение за строеж – когато общината е компетентен орган съгласно Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали

В Наредбата за управление на отпадъците на община Ямбол от 2013 г. много детайлно са регламентирани условията и реда за управление на строителните отпадъци, произтичащи от ЗУО и подзаконовата нормативна уредба в разглежданата област.

Строителните отпадъци от малки текущи ремонтни дейности на домакинствата от общината все още не се събират разделно. Третирането от строителните отпадъци, генерирани от строителните обекти и от разрушаването на сгради на територията на общината, е ангажимент на строителните фирми. Тези отпадъци се депонират след съгласуване с общината с оглед проследяване на тези отпадъци и предотвратяване на незаконното им изхвърляне.

На територията на община Ямбол, както и на територията на съседни и по-близки общини няма изградена инсталация за рециклиране на строителните отпадъци. Все още не е наложена практиката и за селективно разрушаване на сгради с цел повторно използване на някои от годните материали. Няма практика строителните отпадъци да се използват за рекултивационни дейности и запълване на негативни форми на изчерпани кариери за инертни материали или други подобни. Тъй като отчисленията за депониране на строителни отпадъци нарастват прогресивно в годините, за гражданите и бизнеса на град Ямбол, както и за самата община като възложител на строителни дейности, ще бъде по-изгодно поне част от строителните отпадъци и от разрушаване на сгради да се предават на инсталация за рециклиране на такива отпадъци, а при събаряне на сгради отпадъците да се разделят селективно с оглед възможността за повторната им употреба. Също така е възможно част от строителните отпадъци, в т.ч. и от ремонтни дейности на домакинствата, генерирани на територията на общината, да се съхраняват временно на определен и отреден за целта терен и впоследствие да се използват за обратни насипи, рекултивационни дейности на стари кариери и минни обекти и други подходящи начини на оползотворяване. Прилагането на такъв подход ще спести разходи за извозване и депониране на строителни отпадъци – както строителни отпадъци от ремонтни дейности на домакинствата, които се изхвърлят в контейнерите за смесени битови отпадъци, така и от строителни дейности на общината като възложител на такива дейности.

Препоръчително е община Ямбол да обсъди поставянето и ползването на обща инсталация за рециклиране на строителни отпадъци, която инсталация да обслужва и други съседни общини като е възможно да се ползват и формите на публично-частното партньорство.

Като се има предвид горното, мерките, заложи в подпрограмата за строителните отпадъци се отнасят основно до:

- Допълване на общинската наредба относно разделното събиране на строителните отпадъци от текущи ремонтни дейности и след това да подготви заповед, с която да определи детайлно количествата, графици и условията за безплатно им събиране и извозване от общината.
- Възможно е при разрушаване на сгради общината да предостави възможност за безплатно приемане на определената от общината площадка на разделно селектирани отпадъци при разрушаване на сгради, които могат да се ползват повторно, като например тухли, керемиди и др. и които да предоставя безплатно на нуждаещи се граждани.
- Проучване на възможност на територията на общината или на съседни общини строителните отпадъци да се оползотворяват чрез запълване и с това - рекултивация на негативни форми, образувани в резултат на добивни дейности в стари/изоставени/безстопанствени кариери за добив, например, на кариерни материали минни обекти и др.
- Обсъждане с други съседни общини на възможността и целесъобразността от инсталиране на подходяща техника за рециклиране на строителни отпадъци на територията на регионалното депо или на друг терен, като за целта се възложат анализи и проучване.

Индикаторите за изпълнение на подпрограмата за строителните отпадъци включват:

Текущи индикатори:	Ежегодно до 2020 г. в строежите с възложител община Ямбол се влагат рециклирани строителни материали, в количества, съгласно изискванията на Наредбата за управление на строителните отпадъци. Брой одобрени инвестиционни проекти с включен план за управление на отпадъците
Целеви индикатор:	През 2020 г. в строежите с възложител община Ямбол се влагат рециклирани строителни материали, съгласно изискванията на Наредбата за управление на строителните отпадъци за 2020 г. Всички инвестиционни проекти, одобрени от общината включват план за управление на строителните отпадъци, който се изпълнява.

В настоящата подпрограма не са включени част от неинвестиционните мерки, които имат пряка връзка с постигане на нейните цели, тъй като са включени в други подпрограми, например:

- програми за обучение и повишаване капацитета на служителите за целите на изпълнение на изискванията за строителните отпадъци;
- осъществяване на информационни кампании за насърчаване на населението и бизнеса да събира разделно отпадъците и за активно предоставяне на информация за отпадъците, в т.ч. за изискванията и възможностите относно строителните отпадъци и ползите от разделното събиране
- разработване и внедряване на интегрирана общинска информационна система за управление на отпадъците, вкл. за строителните отпадъци

- осигуряване на общинска площадка за предаване на разделно събрани отпадъци без допълнително заплащане.

При планиране и осъществяване на мерките, отнасящи се до строителните отпадъци, е взета предвид и нормативната уредба, че за депонирането на тези отпадъци се заплащат отчисления за депониране за всеки тон депониран отпадък, аналогично на отчисленията за депониране на битови отпадъци. Размерът на отчисленията нараства от 28 лв./т през 2015 г. до 95 лв./т през 2020 г.

Управление и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци

Въпреки че депонирането на отпадъците е на най-ниското ниво в йерархията на управление на отпадъците, все още и най-напредналите държави в областта на екологичната политика не могат да предотвратят напълно депониране на остатъчни отпадъци, които не могат да се оползотворят или рециклират.

Ето защо част от усилията на община Ямбол за подобряване на състоянието на околната среда са насочени към управление и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци, което общината вече постигна или планира да постигне чрез няколко групи мерки:

- ползване на депо за остатъчните смесени битови отпадъци, отговарящи на най-високите европейски екологични нормативни изисквания, които минимизират рисковете за околната среда;
- намаляване на количествата депонирани отпадъци посредством увеличаване на дела на рециклираните и оползотворени битови отпадъци;
- закриване и техническа и биологическа рекултивация на старото депо за отпадъци с преустановена експлоатация;
- последващи следексплоатационни грижи и мониторинг на закритото депо и мониторинг на компонентите на околната среда във връзка с експлоатацията на новото депо;
- предотвратяване на депонирането, доколкото е възможно, на опасни битови отпадъци чрез разделното им събиране и предаване за обезвреждане.

Община Ямбол изгражда ново модерно регионално депо за битови отпадъци със средства по ОПОС 2007-2013 г., което ще се въведе в експлоатация до края на 2015 г., с експлоатационен период на първа клетка до 2025 г., поради което за програмния период общината не е необходимо да предприема мерки в тази насока, а общината разполага с терен и за друга клетка.

Строителство на новото регионално депо - Ямбол

Завършва техническата рекултивация на старото депо с финансиране от ОПОС 2007-2013 г. Предстои биологичната рекултивация и извършване на мониторинг на параметрите на околната среда в района на закритото и рекултивирано старо депо за 30-годишен период. Преди приключването на рекултивацията, община Ямбол ще определи отговорността за последващия мониторинг и контрол на закритото депо в съответствие с изискванията на Наредбата за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения за третиране на отпадъци и ще включи в план-сметките за дейностите по отпадъците необходимите средства за тези дейности. Подходящо е това да бъде операторът на регионалното депо. За целта фирмата изпълнител следва да осигури служители, обучени за осъществяване на изисквания последващ мониторинг.

Част от мерките от предходните подпрограми, свързани с подобряване на йерархията на управление на битовите отпадъци на община Ямбол (предотвратяване на отпадъците, увеличаване на рециклираните и оползотворени биоразградими отпадъци и рециклируеми отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло и др.), както и на строителните отпадъци, имат едновременно принос и за намаляването на депонираните отпадъци. Тези мерки не са отразени в настоящата подпрограма, тъй като са включени систематично в предходните подпрограми.

През следващите години следва да се осъществят и следващите етапи по биологична рекултивация на старото депо.

Що се отнася до намаляване и предотвратяване на риска от депониране на опасни битови отпадъци, мерките, които общината е предприела, се отнасят основно до сключени договори с организации за оползотворяване на отпадъци от ИУЕЕО, НУБА, отработени масла.

Общината е сключила договор за разделно събиране на някои видове опасни битови отпадъци.

За периода на програмата не са идентифицирани допълнителни мерки в инфраструктура за събиране и сметоизвозване, тъй като тези услуги се изпълняват от външни изпълнители, които осигуряват необходимата инфраструктура.

Укрепване на административния капацитет

За ефективното управление на отпадъците от ключово значение е наличието на добър капацитет в общината във връзка с изпълнение на функциите, възложени ѝ съобразно нормативната уредба и поставените общински цели по отношение на политиката за отпадъците.

Включените в програмата мерки за укрепване на административния капацитет произтичат най-вече от развиващото се национално законодателство в сектора на управление на отпадъците, националните политики за непрекъснато повишаване на квалификацията и учене през целия живот, както и от някои пропуски, идентифицирани в резултат на изготвения анализ на текущото състояние. Мерките имат хоризонтален характер и тяхното изпълнение ще допринесе за постигане на всички стратегически цели на Програмата за управление на отпадъците до 2020 г. на община Ямбол. Включените мерки са обединени около три оперативни цели за укрепване на административния капацитет за управление на отпадъците в община Ямбол.

Осигуряване на общински нормативни и вътрешно-ведомствени документи, които да гарантират законосъобразно и ефикасно изпълнение на дейностите с отпадъци

Анализът на текущото състояние показва, че община Ямбол изпълнява в пълен обхват изискванията на националното законодателство относно разработване на общински нормативни и програмни документи за управление на отпадъците. Общината е приела Наредба за управление на отпадъците, която отговаря на изискванията на ЗУО, има Актуализирана програма за управление на дейностите с отпадъци до 2015 г. Общината своевременно пристъпи към изготвяне на нова Програма за управление на отпадъците за периода до 2020 г. в съответствие с изискванията на ЗУО и веднага след публикуване на Методическите указания за изготвяне на общински програми за управление на отпадъците от МОСВ. Пропусък, който беше идентифициран в хода на анализа, е липса на регламентация в Наредбата за управление на отпадъците за изискванията към площадките за предаване на разделно събрани отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали, в т.ч. условията за регистрация на площадките и изисквания за представяне на отчет в общината за събраните и предадените за рециклиране количества отпадъци от тези площадки.

В програмата са включени мерки, които да гарантират, че изпълнението на Програмата за управление на отпадъците се наблюдава и оценява и че общината ще продължи своевременно да привежда общинската нормативна уредба в съответствие с развитието и промените в националното законодателство в сектор Отпадъци и със специфичните потребности, идентифицирани в общината особено във връзка с въвеждане на регионалната система за управление на отпадъците.

Информационно осигуряване на управлението на отпадъците

Осигуряване на достатъчно и надеждни данни за количествата, състава, събирането, включително разделно, оползотворяването и обезвреждането на различните потоци отпадъци има ключово значение за осъществяване на качествени анализи, правилно планиране и ефективен контрол върху всички процеси и дейности по управление на отпадъците.

Общината е предприела действия и е създала добра основа за осигуряване на информационна обезпеченост на управлението на отпадъците, като е изградила база данни относно количествата отпадъци по видове и отчетност относно дейностите по събиране и извозване на събраните количества смесени битови отпадъци. Възложен е

анализ на морфологичния състав на отпадъците в община Ямбол. В процес на въвеждане е интегрирана информационна система за административно обслужване на гражданите и бизнеса, в чиито функционални характеристики са включени автоматизирано администриране на такса битови отпадъци и на санкциите за неизпълнение на разпоредбите на националната и общинската нормативна уредба. С оглед осъществяване на ефективен мониторинг и докладване на изпълнението на целите за рециклиране на битови отпадъци и целите за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъци и отклонени биоразградими отпадъци от депониране, е необходимо изграждане на информационна система за отпадъци, която ще позволява автоматизирано въвеждане и обработка на данни. Информационната система ще интегрира данни от различни източници, дейности и потоци отпадъци и ще осигурява възможности за изготвяне на анализи, прогнози и вземане на информирани решения. Информационната система ще улесни проследяване на напредъка по изпълнението на настоящата Програма за управление на отпадъците и на възложените в националното законодателство цели за отпадъците. Архитектурата на информационната система следва да бъде съобразена и с потребностите във връзка с функционирането на регионалната система за управление на отпадъците. В допълнение на изграждане на информационната система са планирани мерки за обезпечаване на ефективното ѝ функциониране, които включват дефиниране на отговорностите за събиране, обработка и анализ на данните и назначаване на допълнителен персонал.

Подпрограмата предвижда също в периода на настоящата програма да се направи ново проучване на морфологичния състав на отпадъците, тъй като нормативната уредба изисква тази дейност да се извършва от общините на всеки пет години, което пък от своя страна ще осигури надеждни данни, необходими при планирането на мерки за управление на отпадъците на общината за следващия програмен период.

Обезпечаване на системите за управление на отпадъците в общината с достатъчно на брой квалифицирани служители

Община Ямбол ще продължи да прилага целенасочена политика за повишаване на квалификацията и мотивацията на служителите, вкл. на тези с функции за отпадъците. Планираните мерки включват обучение по теми, идентифицирани като необходими във връзка с изпълнение на стратегическите цели на настоящата Програма за управление на отпадъците, както и по теми, за които ще възниква потребност в периода на изпълнение на Програмата и във връзка с въвеждане на регионалната система за управление на отпадъците. За подобряване на контролната дейност по спазване на нормативните разпоредби относно отпадъците, ще се провеждат периодични обучения на щатния и извънщатния персонал с контролни функции.

Информирание на обществеността

Основополагащ фактор за постигане на целите на политиката за отпадъците в общината е участието на населението и бизнеса в общината – като генератори на отпадъци – в дейностите за предотвратяване и разделно събиране на отпадъците у дома и на работното място. В този смисъл от особена важност е да се осъзнае необходимостта от намаляване на отпадъците и използването им като ресурс.

Мерките за информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците в Програмата са насочени към изграждане на информирано поведение и повишаване на участието на населението и бизнеса в управлението на отпадъците на територията на община Ямбол.

Включените в подпрограмата мерки са т.нар. меки мерки и имат хоризонтален характер. На практика тези мерки подпомагат изпълнението и на мерките в другите подпрограми, а оттам ще допринесат за постигане на всички стратегически цели на Програмата за управление на отпадъците на община Ямбол.

Предвидените в подпрограмата мерки включват публикуване и разпространение на актуална информация на интернет страницата на общината относно управление на отпадъците и провеждане на разяснителни кампании за повишаване на информираността и разбирането сред населението и бизнеса:

- за същността, принципите и йерархията за управление на отпадъците;
- за услугите по събиране, транспортиране и третиране на различните потоци отпадъци, предоставяни от общината;
- за задълженията на гражданите и бизнеса и за действията, които трябва да предприемат при управление на генерираните от тях отпадъци.
- за рисковете, свързани с неконтролираното обезвреждане на всички видове масово разпространените отпадъци, опасни битови отпадъци и строителни отпадъци,
- за значението на използваните за маркиране символи и възможностите за разделното събиране и предаване на отпадъците.

Планирани са също мерки, които чрез подходящи техники или схеми стимулират пряко участие на гражданите в дейности за разделно събиране на различни потоци битови отпадъци. Специално внимание ще бъде обърнато на работата с децата в детските градини и училищата на територията на общината, предвид създаването у тях на устойчиви нагласи и поведение относно отпадъците.

Друга група мерки е насочена към участие на обществеността, неправителствени организации и заинтересования бизнес в процеса на вземане на решения относно политиката за отпадъците чрез допитвания и консултации.

6 Наблюдение, контрол и оценка на изпълнението на Програмата за управление на отпадъците

Община Ямбол ще осъществява наблюдение и оценка на изпълнението на Програмата за управление на отпадъците, за да проследява напредъка по постигане на целите и да предприеме своевременно адекватни действия в случай на идентифицирани проблеми.

Кметът на общината ще утвърди със заповед вътрешни правила за наблюдение и оценка на Програмата, включително отговорностите на общинските звена, които имат отношение към изпълнението на конкретните програмни мерки, и на служителя, отговорен за систематизиране, анализ и оценка на напредъка в изпълнение на мерките.

Наблюдението на напредъка по изпълнение на Програмата за управление на отпадъците 2015-2020 г. на община Ямбол ще става чрез периодично събиране на данни за степента на изпълнение на целевите индикатори, посочени за всяка мярка в Плана за действие и за постигане на оперативните цели. В Програмата е планирана мярка за въвеждане на единна автоматизирана информационна система за управление на отпадъците, която значително ще подобри качеството на данните, необходими за наблюдение и отчитане на изпълнението. В допълнение, за всяка мярка ще се наблюдава и спазването на планирания график и степента на изразходване на ресурсите.

Контролът върху изпълнението на Програмата за управление на отпадъците ще се осъществява от Общинския съвет. Кметът на общината ще представя на съвета ежегоден доклад за изпълнение на Програмата за предходната година в срок до 31 март. Препоръчва се годишният доклад да съдържа информация за: промени в средата за изпълнение през отчетната година; описание на предприетите от общината действия за мониторинг и контрол по изпълнение на програмата, вкл. проведени оценки и/или допитвания до населението; постигнатия напредък по изпълнение на целите и мерките въз основа на определените индикатори за изпълнение, както и причините за неизпълнение. С цел информиране на обществеността относно изпълнението на ПУО е целесъобразно годишните отчети да се публикуват на интернет страницата на община Ямбол.

Програмата за управление на отпадъците ще бъде актуализирана в случай на промени в нормативната уредба, които налагат съществени промени в заложените стратегически и оперативни цели и планираните мерки за тяхното постигане. Програмата може да бъде актуализирана и при доказана необходимост от допълнителни мерки, поради значително изоставане в изпълнението и постигането на целевите индикатори, както и при други непредвидени обстоятелства.

План за действие

1. Предотвратяване образуването на отпадъци							
Дейности /мерки/	Бюджет (лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
					Текущи	Целеви	
1.1. Извършване на мониторинг на изпълнение на включените в програмата мерки за ПОО		общински бюджет	2016-2020		Ежегодно - % изпълнени/в процес на изпълнение мерки	Всички мерки в ППОО са изпълнени до края на 2020 г.	Ресорен зам.кмет
1.2. Провеждане на разяснителни мероприятия за прилагане на домашно компостиране	1000	общински бюджет, отчисления по чл. 64 ЗУО	2016	Населението е информирано за ползите от домашното компостиране и техника за прилагането му	Брой проведени мероприятия	Проведени минимум 2 разяснителни мероприятия за домашно компостиране	Дирекция „ОСИД“ съвместно със Сектор „Връзки с обществеността“
1.3. Провеждане на допитване за желанието и готовността на населението да участва в домашно компостиране	2000	общински бюджет отчисления по чл.64 ЗУО	2017	Получена информация за нагласите сред населението		Проведено 1 допитване сред минимум 900 домакинства	Ресорен зам.кмет
1.4. В зависимост от резултатите от мярка 1.3., безвъзмездно предоставяне на компостери	38 000	общински бюджет/национални или европейски програми	2017-2020	Предотвратени отпадъци чрез прилагане на домашно компостиране от домакинства	Брой домакинства, прилагащи домашно компостиране - ежегодно	250 домакинства прилагат домашно компостиране	Дирекция „ОСИД“
1.5. Осигуряване на финансова и/или логистична подкрепа за училищни и граждански инициативи за повторна	30 000	общински бюджет, ОПОС 2014-2020 отчисления по чл.	ежегодно 2016-2020	Предотвратени отпадъци чрез удължаване жизнения	брой финансирани/подкрепени	брой подкрепени инициативи минимум 5	Ресорен зам.кмет Дирекция

1. Предотвратяване образуването на отпадъци

Дейности /мерки/	Бюджет (лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
					Текущи	Целеви	
употреба на стоки		64 ЗУО спонсорство		цикъл на стоките	инициативи брой участници	процедури за подкрепа на инициативи проведени	„ОСИД“
1.6. Провеждане на ежегодни целенасочени кампании за ПОО с наградни схеми, вкл. по време на Европейската седмица за намаляване на отпадъците	20 000	общински бюджет, отчисления по чл. 64 ЗУО спонсорство	2015- 2020	Гражданите и фирмите са запознати с ползите от ПО	Брой реализирани дейности	Проведени минимум 5 информационни кампании	Дирекция ОСИД съвместно със Сектор „Връзки с обществеността“
1.7. Подготовка и провеждане на "зелени" обществени поръчки		общински бюджет	2017- 2020		Брой проведени „зелени“ обществени поръчки	Към края на 2020 г. 15% от обществените поръчки в община Ямбол са „зелени“	Кмет

2. Постигане на нормативно определените цели за разделно събиране и рециклиране на отпадъци от хартия и картон, стъкло, пластмаса и метали

Дейности /мерки/	Бюджет (лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
					Текущи	Целеви	
2.1. Ежегодно планиране и осъществяване на тематични проверки за изпълнение на изискванията за разделно събиране и изхвърляне на отпадъците, в т.ч. за сключване и изпълнение на договорите от търговски, стопански и административни обекти.		Общински бюджет	2016-2020	Изготвен доклад до кмета за резултатите от осъществения контрол	Брой осъществени тематични проверки	Осъществени ежегодни проверки на всички обекти съгласно плана за контролната дейност	Дирекция „ОСИД“
2.2. Допълване на общинската наредба с критерии кои от търговските, административни, стопански, образователни и др. подобни обекти могат да изхвърлят разделно отпадъците в цветните контейнери по улиците и кои са задължени да събират разделно и предават отпадъците чрез договор.		Общински бюджет	2016	Изпълнено изискване на ЗУО	Етапи на подготовка на проекта за допълнение на наредбата	Допълнението е одобрено от Общинския съвет	Зам.-кмет с отговорност за управление на отпадъците
2.3. Допълване на общинската наредба с изискване за предоставяне на информация от юридическите лица за предадени рециклируеми отпадъци по формат и периодичност, определени със заповед на кмета на общината		Общински бюджет	2016	Създадена нормативна предпоставка задължените лица да предават информация на общината	Етапи на подготовка на проекта за допълнение на наредбата	Допълнението е одобрено от Общинския съвет	Зам.-кмет с отговорност за управление на отпадъците
2.4. Допълване на общинската наредба с изискване кмета на		Общински бюджет	2016	Създадена нормативна	Етапи на подготовка на проекта за	Допълнението е одобрено от	Зам.-кмет с отговорност за

2. Постигане на нормативно определените цели за разделно събиране и рециклиране на отпадъци от хартия и картон, стъкло, пластмаса и метали

Дейности /мерки/	Бюджет (лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
					Текущи	Целеви	
общината да организира най-малко четири целеви мероприятия на година за предаване на разделно събрани отпадъци				предпоставка, изискваща организиране от общината на доброволчески кампании	допълнение на наредбата	Общинския съвет	управление на отпадъците
2.5. Съставяне на списък на лицата, задължени да предават информация на общината за разделно събраните и предадени за рециклиране отпадъци като част от информационната система на общината за управление на отпадъците.		Общински бюджет	2016	Общината разполага с информация за задължените лица за предаване на информация	Етапи на събиране на информация и съставяне на списъка	Създаден списък със задължените да предават информация лица	Дирекция „ОСИД“
2.6. Ежегодно събиране и обработка на информация от ОО/фирми и др. юридически лица за разделно събрани и предадени за рециклиране отпадъци. Контрол за предоставянето на информация от задължените лица.		Общински бюджет	2016-2020	Общината разполага с информация за количествата разделно събрани отпадъци на територията на общината	Брой на ОО/фирми и юридически лица, които са представили навременна и пълна информация	Всички задължени ОО/фирми и юридически лица са представили навременна и пълна информация	Дирекция „ОСИД“
2.7. Организиране най-малко на четири целеви мероприятия на година за предаване на разделно събрани отпадъци	30 000	Общински бюджет	2016-2020	Гражданите и юридическите лица имат условия и мотивация за активно участие в системите за разделно събиране на отпадъците.	Брой организирани кампании от общината Количество разделно събрани отпадъци във всяка кампания	Най-малко 4 пъти в годината са организирани кампании	Зам.-кмет с отговорност за управление на отпадъците

2. Постигане на нормативно определените цели за разделно събиране и рециклиране на отпадъци от хартия и картон, стъкло, пластмаса и метали

<i>Дейности /мерки/</i>	<i>Бюджет (лв.)</i>	<i>Източници на финансиране</i>	<i>Срок за реализация</i>	<i>Очаквани резултати</i>	<i>Индикатори за изпълнение</i>		<i>Отговорност за изпълнение</i>
					<i>Текущи</i>	<i>Целеви</i>	
2.8. Вземане на Решение от общото събрание на РСУО Ямбол за разпределение на отговорностите за изпълнение на целите за рециклиране на битовите отпадъци по чл.31, ал.1, т.1 от ЗУО		Общински бюджет	2016	Изпълнено изискване на ЗУО	Етапи на подготовка на решението	Решението е одобрено от Общото събрание на РСУО	Кмет

3. Достигане на нормативно определените цели за биоотпадъците и биоразградимите отпадъци							
Деятности /мерки/	Бюджет (лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
					Текущи	Целеви	
3.1. Подготовка и изпълнение на проект за изграждане на съоръжение за компостиране на зелените отпадъци и въвеждане на система за разделното им събиране, включително поставяне на необходимите съдове за разделно събиране и техника	3 500 000 ⁴	ОПОС 2014-2020; Общински бюджет Отчисления по чл.64 от ЗУО	2018	Осигурена инсталация за компостиране на зелените отпадъци и съдове и техника за разделното им събиране	Етапи на подготовка и изпълнение на проекта в съответствие с одобрения за финансиране проект	Инсталацията е въведена в експлоатация и съдовете и необходимата техника са доставени.	Зам.кмет с отговорност „Управление на отпадъците“
3.2. Приемане на Заповед на кмета на общината за условията и реда за разделното събиране на зелените биоотпадъци преди въвеждането в експлоатация на инсталацията		Общински бюджет	2017	Определени са подробни изисквания към задължените лица за разделно събиране на зелените отпадъци	Подготовка на заповедта	Приета и публикувана заповед на кмета на общината	Зам.кмет с отговорност „Управление на отпадъците“
3.3. Провеждане на първоначална активна разяснителна информационна кампания сред населението и юридическите лица, обхванати от системата за разделно събиране на биоотпадъците преди въвеждането ѝ	10 000	ОПОС 2014-2020; Общински бюджет Отчисления по чл.64 от ЗУО	2017-2018	Населението и юридическите лица са запознати със схемата за разделно събиране на биоотпадъците	Етапи на подготовка на информационната кампания	Деятностите по информационната кампания са приключили	Дирекция „ОСИД“ съвместно със сектор „Връзки с обществеността“

4

Тази стойност е индикативна и ще се уточни в рамките на прединвестиционно проучване и след изготвянето на бюджет на проекта за кандидатстване по ОПОС 2014-2020г.

4. Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени строителни отпадъци от строителните дейности							
Дейности /мерки/	Бюджет (лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
					Текущи	Целеви	
4.1. Допълване на общинската наредба за управление на отпадъците с изискване за разделно събиране на строителните отпадъци от текущи ремонтни дейности на домакинствата		Общински бюджет	2016	Нормативно е регламентирано задължението на домакинствата	Изготвяне на проект за допълнение на Наредбата	Допълненията в наредбата са приети от Общинския съвет	Зам.-кмет с отговорност Управление на отпадъците
4.2. Издаване на заповед за графика, реда и условията за събиране и извозване от общината на строителни отпадъци от текущи ремонтни дейности		Общински бюджет	2016	За домакинствата и подобни източници на строителни отпадъци са определени реда и условията за събирането им и извозването им от общината	Изготвяне на проект на заповедта	Приета заповед	Дирекция „ОСИД“
4.3. Прилагане на Заповедта за условията и реда за събиране на разделно събрани строителни отпадъци от текущи ремонтни дейности от домакинствата и подобни източници	40 000	Общински бюджет	2016-2020	Отпадъците от малки ремонтни дейности се събират разделно и не се изхвърлят в контейнерите за битови отпадъци или незаконно около тях или на други места	Удовлетворени заявки/реализиран предварително обявен график от общината за събиране на разделно събрани строителни отпадъци от текущи ремонти	Всички заявки/всички предварително обявени графици за събиране и извозване на разделно събрани строителни отпадъци са изпълнени	Дирекция „ОСИД“
4.4. Създаване на условия за		Общински	2016	Намаляване на	Етапи на	Площадката е	Зам.кмет с

4. Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени строителни отпадъци от строителните дейности

Дейности /мерки/	Бюджет (лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
					Текущи	Целеви	
безплатно приемане на общинска площадка на селективно разрушени и годни за повторна употреба строителни материали		бюджет		депонирани строителни отпадъци	въвеждане на площадка и на реда за предаване и приемане на отпадъците	въведена в експлоатация; заповедта за реда и условията е приета и публикувана	отговорност Управление на отпадъците
4.5. Проучване относно възможностите за поставяне на рециклираща строителни отпадъци инсталация в региона, както и за оползотворяване на строителни отпадъци за рекултивация на нарушени терени, стари кариери и минни обекти и др.	15 000	Общински бюджет	2016	Общината разполага с анализи и предложения относно възможност за оползотворяване и рециклиране на строителните отпадъци на нейна територия или в близост до нейната територия	Етапи на проучването	Изготвено и одобрено проучване с предложения	Кмет

5. Намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци							
Деятности /мерки/	Бюджет (лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
					Текущи	Целеви	
5.1. Извършване на следващите етапи на биологична рекултивация на старото общинско депо	1 750 000	ДБ/ПУДООС/Общински бюджет/отчисления по чл.60 от ЗУО	2016-2018	Изпълнени изисквания за биологична рекултивация на старото депо	Етапи на рекултивацията	Обектът е приключен по смисъла на ЗУТ	Кмет
5.2. Определяне на отговорността и осъществяване на последващия контрол и наблюдение на параметрите на околната среда в района на закритите клетки		Общински бюджет	2016-2020	Отговорността за последващ контрол и наблюдение на параметрите на околната среда на закритото сметище е адресирана	Подготовка на проект на решение на общината, определящ отговорността за последващия мониторинг и контрол на старото сметище	Одобрен с акт на общината документ, определящ отговорността за последващия мониторинг на старото сметище	Кмет
5.3. Анализ и предложения за разделно събиране на допълнителни групи опасни битови отпадъци	8000	Общински бюджет/отчисления по чл.60 от ЗУО	2017	Избран вариант за управление на опасните отпадъци от бита	Проучването е възложено	Изготвено проучване Одобрена алтернативата за управление на опасните отпадъци от бита	Зам.кмет с отговорност Управление на отпадъците
5.4. Реализация на избрания вариант за управление на другите потоци опасни битови отпадъци	В зависимост от избрания вариант	Общински бюджет	2018-2020	Прилага се система за разделно събиране на опасни битови отпадъци	Етапи на реализация на проекта	Проектът е реализиран	Зам.кмет с отговорност Управление на отпадъците

6. Укрепване на административния капацитет за управление на отпадъците							
<i>Дейности /мерки/</i>	<i>Бюджет (лв.)</i>	<i>Източници на финансиране</i>	<i>Срок за реализация</i>	<i>Очаквани резултати</i>	<i>Индикатори за изпълнение</i>		<i>Отговорност за изпълнение</i>
					<i>Текущи</i>	<i>Целеви</i>	
6.1. Промени в общинската нормативна уредба съобразно развитието на националното законодателство и регионалната система за управление на отпадъците		общински бюджет	постоянен 2015-2020	Нормативна осигуреност	Брой приети/допълнени документи	Брой приети/допълнени документи	„Дирекция „ОСИД“ Общински съвет
6.2. Приемане на вътрешно-ведомствен документ за проследяване на напредъка по изпълнението на настоящата ПУО, вкл. възлагане на задължения и координация за събиране, обработка и предоставяне на информация и срокове съобразно специфичните нормативни и оперативни изисквания		общински бюджет	2016	Идентифицирани показатели и вътрешни правила за наблюдение и отчитане	Изготвени вътрешни правила	Приети вътрешни правила	Ресорен зам.кмет
6.3. Въвеждане на интегрирана информационна система за отпадъците (ИИСО)	30 000	общински бюджет	2016-2017	Изградена информационна система за управление на отпадъците	Етапи на въвеждане в действие ИСО	Функционираща ИСО	кмет
6.4. Провеждане на вътрешноведомствено обучение за работа с информационната система		общински бюджет	2016-2017	Ползвателите на ИСО имат умения да работят с нея	Брой обучени служители	Всички ползватели на ИСО са обучени съобразно ниво на достъп	Отдел „Информационни технологии и Център за услуги и информация“
6.5. Назначаване на допълнителен персонал за работа с ИИСО		общински бюджет	2016	Подобрена ефективност на информационната безопасност		Назначени 2 служители	Ресорен зам.кмет

6. Укрепване на административния капацитет за управление на отпадъците

Дейности /мерки/	Бюджет (лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
					Текущи	Целеви	
6.6. Изготвяне на морфологичен анализ на състава и количеството на битовите отпадъци, образувани на територията на общината	22 000	общински бюджет	2019-2020	Общината разполага с актуални и достоверни данни за морфологичния състав на отпадъците	Събрани данни за морфологичния състав съобразно действащата към момента методика	Проведено 1 бр. изследване на морфологичния състав на битовите отпадъци	Дирекция „ОСИД“
6.7. Провеждане на периодично обучение на щатния и извънщатния персонал с контролни функции		общински бюджет	2016-2020	Повишена квалификация на служителите	Брой проведени обучения Брой обучени лица	Всички служители с контролни функции са своевременно обучени	Ресорен зам.кмет
6.8. Обучение на персонала, натоварен с отговорността за осъществяване на последващия контрол и наблюдение на параметрите на околната среда в района на закритото смегище		Общински бюджет	2016	Подобрен капацитет на персонала за последващия мониторинг	Етапи на одобрение на обучението	Планираното обучение е осъществено	Дирекция „ОСИД“
6.9. Участие на служители от общинска администрация с функции за подготовка и провеждане на обществени поръчки в обучение относно "зелени" обществени поръчки		общински бюджет	2017	Подобрен капацитет за провеждане на зелени обществени поръчки		Брой обучени служители	Секретар на община
6.10. Провеждане на обученията относно различни аспекти от управление на отпадъците, съобразно възникващи потребности.	10 000	общински бюджет, ОП "Добро управление" 2014-2020	постоянен 2015-2020	Повишена квалификация на персонала	Брой проведени обучения	Брой обучени служители	Ресорен зам.кмет

7. Информирание на обществеността относно управлението на отпадъците

Дейности /мерки/	Бюджет (лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
					текущ	цели	
7.1. Провеждане на анкетни проучвания за отчитане мнението на жителите на общината относно различни аспекти на политиката и услугите за отпадъците, вкл. предотвратяване на отпадъци		общински бюджет, отчисления по чл.64 ЗУО	ежегодно 2015-2020	Събрана информация за обществените нагласи относно участие в дейности за предотвратяване и разделно събиране	Ежегодно проведено поне едно приучване	Проведени минимум 6 анкетни проучвания	Дирекция „ОСИД“ съвместно със служител, отговорен за връзки с обществеността
7.2. Публикуване на годишни отчети за изпълнение на настоящата Програма за управление на отпадъците на интернет страница на общината		общински бюджет	ежегодно до 31 април 2016-2020	Осигурена прозрачност при изпълнение на общинската политика за отпадъци	Публикувани годишни отчети на интернет страницата на общината	Публикувани 5 бр. годишни отчети	Дирекция „ОСИД“ и служител, отговорен за актуализация на интернет страницата
7.3. Публикуване на актуална информация за отпадъците и управлението им в секция „Екология“ на интернет страницата на общината		общински бюджет	Постоянен 2015-2020	Осигурен достъп на населението до информация за управление на отпадъците в общината		Публикувана актуална информация относно отпадъците	Дирекция „ОСИД“ съвместно с отдел „Информационни технологии и център за обслужване на граждани“
7.4. Провеждане на кампании за пролетно и есенно почистване в община Ямбол		общински бюджет	ежегодно 2015-2020	Повишено участие на населението и бизнеса в предотвратяване на риска от стари замърсявания с отпадъци;	- брой участници - количество транспортирани отпадъци	- почистени нерегламентирани сметища - % от регистрираните	Дирекция ОСИД съвместно с фирмата за сметосъбиране

7. Информирание на обществеността относно управлението на отпадъците

Дейности /мерки/	Бюджет (лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
					текущ	цели	
				Почистени нерегламентирани сметища	- брой почистени нерегламентирани сметища	- в края на 2020 г. 10 % увеличен брой участници спрямо 2015 г.	
7.5. Провеждане на обучение в училищата и в детските градини на територията на общината относно разделно събиране на отпадъци от хартия, пластмаса, стъкло и метали с наградни схеми. Въвеждане на разделно събиране.	24 000	отчисления по чл.64 ЗУО	2017-2020	Повишаване на участието на младите хора в предотвратяване и разделно събиране на отпадъците	Брой участващи училища/детски градини Количество разделно събрани отпадъци	В края на 2020 г. всички общински училища и детски градини прилагат разделно събиране на отпадъците от хартия, пластмаса, стъкло и метали	Дирекция ОСИД съвместно с Дирекция „Хуманитарни дейности”